

Bilaga 1 till Åtgärdsprogram för vatten 2021–2027

1.1 Samlad redovisning av åtgärder enligt artikel 11.3 och 11.4 i vattendirektivet

Metod för bedömning av grundläggande och kompletterande åtgärder

Av vattenförvaltningsförordning (2004:660) 6 kap. 5 § framgår det att ett åtgärdsprogram ska innehålla sådana åtgärder och hänvisningar till övrig lagstiftning som avses i artikel 11.3, 11.4 och 11.6 i vattendirektivet (2000/60/EG) (ibland även kallat ramdirektivet för vatten). Artikel 11.3 och 11.4 handlar om vilka grundläggande respektive kompletterande åtgärder som åtgärdsprogrammet ska innehålla.

De grundläggande åtgärderna utgör miniminivån för vilka åtgärder som ska vidtas, och om dessa inte är tillräckliga för att säkerställa att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas ska även kompletterande åtgärder genomföras. Det finns två typer av grundläggande åtgärder: dels de som följer av artikel 11.3 a i vattendirektivet, till följd av ett antal EU-direktiv som anges i artikel 10 och bilaga VI, del A i direktivet, dels de som följer av artikel 11.3 b-1 i direktivet. Kompletterande åtgärder enligt artikel 11.4 kan vara i stort sett vilka åtgärder som helst därutöver, men i bilaga VI, del B i vattendirektivet räknas en mängd exempel på sådana åtgärder upp.

De *grundläggande åtgärderna* är alltså en utgångspunkt för det åtgärdsarbete som ska bedrivas av myndigheter och kommuner med stöd av befintlig lagstiftning. Grundläggande åtgärder enligt artikel 11.3 i vattendirektivet kan i vissa fall också omfatta behov av nya eller förstärkta regleringar via miljöbalken och relaterad lagstiftning. Exempel på detta kan vara behov av nya eller uppdaterade föreskrifter om den befintliga regleringen inte bedöms ge tillräckligt utrymme för en tillämpning som säkerställer att artikel 11.3 följs. De grundläggande åtgärderna omfattar både befintlig lagstiftning och den praktiska tillämpningen av den. De grundläggande åtgärderna ska, så långt som möjligt, genomföras inom myndigheters och kommuners ordinarie uppdrag. En del av processen med framtagande av åtgärdsprogram är att gå igenom befintlig nationell lagstiftning och dess tillämpning, för att se om den i sin nuvarande utformning och omfattning leder till att miljö kvalitetsnormerna kan följas, eller om det behövs ytterligare åtgärder för att säkerställa genomförandet.

Kompletterande åtgärder är de ytterligare åtgärder som behöver utformas för att kunna följa miljö kvalitetsnormer efter att de grundläggande åtgärderna har vidtagits. De kan bestå av: nya föreskrifter och andra styrmedel som går utöver de som är identifierade som grundläggande, aktiviteter, information, rådgivning, utredning eller forskning.

Kompletterande åtgärder finansieras kan finansieras med stöd från EU-fonder, statliga anslag och andra typer av projektmedel.

Jämförelse: Åtgärdsprogram 2016–2021 och 2021–2027

Vid bedömning av grundläggande och kompletterande åtgärder har de bedömningar som gjordes i åtgärdsprogram 2016–2021 beaktats. I åtgärdsprogrammet som fastställdes 2016 bedömdes 29 av 57 åtgärder (51 procent) vara grundläggande åtgärder enligt artikel b-1 och resterande kompletterande åtgärder enligt artikel 11.4. De grundläggande åtgärderna i Åtgärdsprogram 2016–2021 handlar främst om åtgärder som handlar om att förbättra tillämpningen av befintlig lagstiftning, till exempel genom att utveckla tillsynsvägledningen där det behövs. Denna princip har använts vid bedömningen för Åtgärdsprogram 2021–2027. Åtgärderna där som handlar om bland annat ökat kunskapsunderlag och prioritering i tillämpning av ersättningar och stöd har bedömts som kompletterande då de inte följer av befintlig lagstiftning och således inte följer av artikel 11.3 utan i större utsträckning 11.4. En del åtgärder i Åtgärdsprogram 2021-2027 har också anpassats i syfte att följa regeringens beslut om den nationella prövningsplanen för att all vattenkraftsverksamhet i Sverige ska få moderna miljövillkor.¹

Se också Förvaltningsplan 2021–2027, avsnitt 8.4 i kapitlet Sammanfattning av åtgärdsprogrammet.

Vattenmyndigheternas Åtgärdsprogram 2021–2027 innehåller åtgärder riktade till myndigheter och kommuner. Åtgärdsprogrammen innehåller 59 åtgärder i Bottenvikens och Bottenhavets vattendistrikt, medan Norra Östersjöns, Södra Östersjöns och Västerhavets vattendistrikt innehåller 60 åtgärder. Av dessa bedöms 31 åtgärder, 52 procent huvudsakligen vara kopplade till grundläggande åtgärder enligt artikel 11 b-1, medan cirka 48 procent bedöms huvudsakligen kopplade till kompletterande åtgärder enligt artikel 11.4. De senare är 28 åtgärder i Bottenvikens, Bottenhavet och Västerhavets vattendistrikt respektive 29 åtgärder i Norra Östersjön och Södra Östersjöns vattendistrikt. Samtidigt ska det påpekas att åtminstone fyra åtgärder innehåller inslag av både grundläggande och kompletterande åtgärder och därför har redovisats i båda tabellerna.

Utöver dessa finns även åtgärder som tillkommer i Delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka. Även dessa åtgärder kommer att ingå i redovisningen av grundläggande och kompletterande åtgärder inför beslut om förvaltningsplan och åtgärdsprogram i december 2021.

Samlad redovisning för Åtgärdsprogram för vatten 2021–2027

De grundläggande åtgärderna enligt artikel 11.3 a) i vattendirektivet är implementerade i svensk lagstiftning, Tabell 1. De grundläggande åtgärderna enligt artikel 11.3 b-1 är också i allt väsentligt reglerade i svensk lagstiftning och de grundläggande åtgärderna i åtgärdsprogrammet är kopplade till dessa, se Tabell 2. De kompletterande åtgärderna enligt artikel 11.4 är åtgärder som behövs utöver de grundläggande och som inte är reglerade i svensk lagstiftning idag utan är åtgärder som får anses följa av vattenmyndigheternas åtgärdsprogram, se Tabell 3.

¹ Se Regeringen (2020). *Nationell plan för moderna miljövillkor för vattenkraften* (M2019/01769/Nm m.fl), hämtat från <https://www.havochvatten.se/download/18.1bd43926172bdc4d64881cc0/1593414466212/regeringsbeslut-nationell-plan-moderna-miljovillkor.pdf>

Tabell 1. Grundläggande åtgärder enligt artikel 11.3 a) med koppling till svensk lagstiftning och en kompletterande kommentar.

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 a)	Svensk reglering	Kompletterande kommentar
<p>Badvattendirektivet (Rådets direktiv 2006/7/EG av den 15 februari 2006 om förvaltningen av badvattenkvaliteten)</p>	<p>Miljöbalk (1998:808) Förordningen om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (2004:660) Badvattenförordning (2008:218) Havs- och vattenmyndigheten föreskrifter och allmänna råd om badvatten (HVMFS 2012:14) Vattenmyndigheternas föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster i respektive vattendistrikt</p>	<p>Ansvarig myndighet är Havs- och vattenmyndigheten. Vattenmyndigheterna fastställer kvalitetskrav för sådana badvatten som omfattas av direktivet, enligt bestämmelserna i den svenska genomförandelagstiftningen</p>
<p>Fågeldirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar)</p>	<p>Skogsvårdslag (1979:429) Miljöbalk (1998:808) Jaktlagen (1987:259) Jaktförordningen (1987:905) Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera Artskyddsförordning (2007:845) Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) Naturvårdsverkets föreskrifter om artskydd (NFS 2009:10) Naturvårdsverkets förteckning över naturområden som avses i 7 kap. 27 § miljöbalken (NFS 2014:29 och NFS 2015:6)</p>	<p>Ansvarig myndighet är Naturvårdsverket.</p>
<p>Dricksvattendirektivet (Rådets direktiv 98/83/EG av den 3 november 1998 om kvaliteten på dricksvatten)</p>	<p>Livsmedelslag (2006:804) Livsmedelsverkets föreskrifter (SLVFS 2001:30) om dricksvatten. Livsmedelsverkets föreskrifter och allmänna råd (SLVFS 1990:10) om livsmedelstillsyn med mera; (upplaga LIVSFS 2005:2) Vattenmyndigheternas föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster i respektive distrikt</p>	<p>Ansvarig myndighet är Livsmedelsverket. Vattenmyndigheterna anger vilka dricksvattenförekomster som utgör skyddade områden enligt Bilaga IV punkt 1 i) till ramdirektivet för vatten</p>

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 a)	Svensk reglering	Kompletterande kommentar
<p>Sevesodirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG)</p>	<p>Arbetsmiljölagen (1977:1160) Miljöbalk (1998:808) Lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor Lag (2003:778) om skydd mot olyckor Lag (2005:181) om miljöinformation hos vissa enskilda organ Offentlighets- och sekretesslag (2009:400) Plan- och bygglagen (2010:900) Tryckfrihetsförordning (1949:105) Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor Miljötillsynsförordning (2011:13) Förordningen (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (MSBFS 2015:8)</p>	<p>Ansvarig myndighet är Myndigheten för samhällsskydd och beredskap</p>
<p>Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt</p>	<p>Miljöbalk (1998:808) Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar</p>	<p>Ansvarig myndighet är Naturvårdsverket</p>
<p>Slamdirektivet (Rådets direktiv 86/278/EEG av den 12 juni 1986 om skyddet för miljön, särskilt marken, när avloppsslam används i jordbruket)</p>	<p>Miljöbalk (1998:808) Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd Förordning (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter Kungörelse med föreskrifter om skydd för miljön, särskilt marken, när avloppsslam används i jordbruket (SNFS 1994:2)</p>	<p>Ansvarig myndighet är Naturvårdsverket</p>
<p>Avloppsdirektivet (Rådets direktiv 91/271/EEG av den 21 maj 1991 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse)</p>	<p>Miljöbalk (1998:808) Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd Miljöprövningsförordning (2013:251) Kungörelse om föreskrifter om kontroll av utsläpp till vatten- och markrecipient från anläggningar för behandling av avloppsvatten från tätbebyggelse (SNFS 1990:14) Kungörelse om föreskrifter om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse (SNFS 1994:7)</p>	<p>Ansvarig myndighet är Naturvårdsverket</p>

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 a)	Svensk reglering	Kompletterande kommentar
Växtskyddsmedelsförordning (Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG37)	Miljöbalk (1998:808) Förordning (2006:1010) om växtskyddsmedel som innehåller nematoder, insekter eller spindeldjur Förordning (2014:425) om bekämpningsmedel Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:3) om bekämpningsmedel Statens jordbruksverks föreskrifter om behörighet att använda växtskyddsmedel (SJVFS 2014:35) Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om integrerat växtskydd (SJVFS 2014:42) Statens jordbruksverks föreskrifter om dokumentationskrav för yrkesmässiga användare av växtskyddsmedel (SJVFS 2015:49) Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2) Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS 2015:3)	Ansvarig myndighet är Naturvårdsverket
Nitratdirektivet (Rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd av vatten mot förorening orsakad av nitrater som härrör från jordbruket)	Miljöbalk (1998:808) Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd Förordning (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring	Ansvarig myndighet är Jordbruksverket
Art- och habitatdirektivet (Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter)	Skogsvårdslag (1979:429) Miljöbalk (1998:808)38 Jaktlag (1987:259) Fiskelag (1993:787) Jaktförordningen (1987:905) Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar Förordning (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskenäringen Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera Artskyddsförordning (2007:845) Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) Naturvårdsverkets föreskrifter om artskydd (NFS 2009:10)	Ansvarig myndighet är Havs- och vattenmyndigheten (vattenområdet) samt Naturvårdsverket (övrig naturmiljö)

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 a)	Svensk reglering	Kompletterande kommentar
<p>Industriutsläppsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar)</p>	<p>Tryckfrihetsförordning (1949:105) Förvaltningslag (1986:223) Miljöbalk (1998:808) Lag (2010:921) om mark- och miljödomstolar Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd Förordning (1998:901) om verksamhetsutövers egenkontroll Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar Förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken Miljötillsynsförordning (2011:13) Förordning (2011:1237) om miljöprövningsdelegationer Industriutsläppförordningen (2013:250) Miljöprövningsförordningen (2013:251) Förordning (2013:252) om stora förbränningsanläggningar Förordning (2013:253) om förbränning av avfall Förordning (2013:254) om användning av organiska lösningsmedel Förordning (2013:255) om produktion av titandioxid Naturvårdsverkets föreskrifter om miljörapport (NFS 2006:9) Vattenmyndigheternas föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster i respektive distrikt</p>	<p>Ansvarig myndighet är Naturvårdsverket Vattenmyndigheten föreskriver vilka miljökvalitetsnormer som gäller för vattenförekomster i respektive distrikt. Myndigheter och kommuner som prövar verksamheter enligt den angivna lagstiftningen ansvarar för att miljökvalitetsnormerna följs.</p>

Tabell 2. Grundläggande åtgärder enligt artikel 11.3 b-I, med koppling till den huvudsakliga svenska lagstiftningen, åtgärder riktade till myndigheter och kommuner i Åtgärdsprogram för vatten 2021–2027 och en kompletterande kommentar.

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
<p>b) Åtgärder som anses lämpliga för de syften som anges i artikel 9 (kostnadstäckning för vattentjänster).</p>	<p>Åtgärder enligt artikel 11.3 b följer av lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen).</p>		<p>Genom vattentjänstlagens regler om att vattenförsörjning och avloppsvattenhantering ska finansieras genom brukaravgifter (VA-taxa), har Sverige kostnadstäckning för vattentjänster. Se även skrivelse från regeringen (Miljö- och energidepartementet) till EU-kommissionen den 30 november 2016 med svar på en formell underrättelse om införlivandet av ramdirektivet för vatten i Sverige (Regeringsyttrande, 2016).</p>
<p>c) Åtgärder för att främja en effektiv och hållbar vattenanvändning för att undvika att uppnåendet av de mål som anges i artikel 4 äventyras.</p>	<p>2 kap miljöbalken – allmänna hänsynsregler som tillämpas för all vattenanvändning, särskilt 2 kap. 3, 5 och 6 §§ som avser försiktighetsprincipen, val av lokalisering och hushållning med resurser. 3–4 kap. miljöbalken – hushållningsbestämmelser med grundläggande principer för hushållning med mark- och vattenresurser. 11 kap. miljöbalken - tillstånds- eller anmälningsplikt för vattenverksamhet (vattenanvändning).</p>	<p>Samtliga åtgärder i åtgärdsprogrammet syftar till att åstadkomma en effektiv och uthållig vattenanvändning för att se till att miljökvalitetsnormerna för vatten följs. Nedan anges de åtgärder som närmast knyter an till hur denna grundläggande åtgärd beskrivs i bland annat EU:s vägledning för rapportering.</p> <p>Havs- och vattenmyndigheten (åtgärd 3) ska vägleda länsstyrelserna vid en prioritering av miljöförbättrande åtgärder som minskar vattenkraftens miljöpåverkan, på ett sådant sätt att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. Åtgärden ska genomföras i samverkan med Energimyndigheten och Riksantikvarieämbetet.</p> <p>Havs- och vattenmyndigheten (åtgärd 5) ska uppdatera vägledning för länsstyrelsernas och kommunernas arbete med långsiktigt skydd av dricksvattentäkter. Havs- och vattenmyndigheten behöver särskilt utveckla: a) vägledning för inrättande, tillsyn och förvaltning av vattenskyddsområden, b) vägledning kring framtagande och uppdatering av regionala vattenförsörjningsplaner.</p>	<p>Reglering av uttag och återföring av ytvatten och grundvatten samt uppdämning sker genom krav på tillståndsprovning av sådana verksamheter enligt 11 kapitlet miljöbalken. Det säkerställer en kontroll av var, och under vilka förutsättningar, dessa verksamheter får komma till stånd. Vattentjänstlagens bestämmelser om kommunernas ansvar för vattenförsörjning och avlopps-vattenhantering, samt det kommunala ansvaret för fysisk planering och användning</p>

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
	<p>Vattentjänstlagen - bestämmelser om vattenförsörjning och brukaravgifter för nyttjande.</p> <p>Plan- och bygglagen (2010:900) – bestämmelser om kommunal fysisk planering, inklusive ansvaret för planering av mark- och vattenanvändning med beaktande av allmänna och enskilda intressen</p>	<p>Åtgärden ska ske i samverkan med kommuner, länsstyrelser, Boverket och Sveriges geologiska undersökning.</p> <p>Försvarsinspektören för hälsa och miljö (åtgärd 2) ska inom sitt ansvarsområde säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen samt bedriva systematisk och regelbunden tillsyn av vattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³/dag.</p> <p>Åtgärden ska genomföras i samverkan med berörda länsstyrelser.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 2) ska utöka och prioritera sin tillsyn av miljöfarliga verksamheter och vattenverksamheter enligt 9 och 11 kap. miljöbalken, så att tillsynen med beaktande av ett avrinningsområdesperspektiv inriktas på verksamheter som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten inte följs, eller riskerar att inte följas. Åtgärden ska medföra att det för sådana verksamheter ställs krav på genomförande av åtgärder som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. Åtgärden ska genomföras med stöd av de åtgärdsplaner som ska utarbetas enligt Länsstyrelsernas åtgärd 1.</p> <p>Åtgärden ska när så är motiverat genomföras i samverkan med Trafikverket, Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet, Försvarsinspektören för hälsa och miljö och berörda kommuner.</p> <p>Kommunerna (åtgärd 3) ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen. Kommunerna behöver särskilt:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) anordna erforderligt skydd för allmänna och enskilda dricksvattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³/dygn b) göra en översyn av vattenskyddsområden som inrättats före miljöbalkens införande och vid behov revidera skyddsområdets avgränsningar och tillhörande föreskrifter så att tillräckligt skydd uppnås, c) bedriva systematisk och regelbunden tillsyn över vattenskyddsområden, d) uppdatera översiktsplanerna med regionala vattenförsörjningsplaner. 	<p>av mark- och vattenområden, syftar till att säkerställa en långsiktig och hållbar vattenanvändning.</p>

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
		<p>Kommunerna (åtgärd 4) ska genomföra sin översikts- och detaljplanering och prövning enligt plan- och bygglag (PBL, 2010:900) så att det bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas.</p> <p>Kommunerna behöver särskilt:</p> <p>a) Tydliggöra miljö kvalitetsnormerna för vatten som en planeringsförutsättning,</p> <p>b) Bevaka att lokala prioriteringar enligt översiktsplanen följer de aktuella planeringsunderlagen på lokal, regional och nationell nivå inkl. kustnära miljöer på ett sådant sätt att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas,</p> <p>c) Bevaka att de regionala vattenförsörjningsplanerna inarbetas i översiktsplanen.</p> <p>Åtgärden ska så långt som möjligt hänvisa till Vatteninformationssystem Sverige (VISS), som planeringsunderlag. Åtgärden behöver genomföras i samråd med länsstyrelserna. Åtgärden bör även samverkas med berörda kommuner inom avrinningsområdet. Kontinuerlig samverkan med Boverket är också viktigt.</p>	
<p>d) Åtgärder för att uppfylla kraven i artikel 7, däribland åtgärder för att skydda vattenkvaliteten för att minska den nivå av vattenrening som krävs för framställning av dricksvatten.</p>	<p>7 kap. miljöbalken – inrättande av vattenskyddsområde för dricksvattenförekomster.</p> <p>11 kap. miljöbalken – tillståndsprövning av vattenuttag.</p> <p>Vattentjänstlagen - bestämmelser om vattenförsörjning och brukaravgifter för nyttjande.</p> <p>Livsmedelslagen (2006:804) – bestämmelser om dricks- vattenkvalitet</p> <p>Plan- och bygglagen (2010:900) – bestämmelser om kommunal fysisk planering, inklusive ansvaret för planering av mark- och vattenanvändning med beaktande av allmänna och enskilda intressen.</p> <p>41 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och</p>	<p>Havs- och vattenmyndigheten (åtgärd 5) ska uppdatera vägledning för länsstyrelsernas och kommunernas arbete med långsiktigt skydd av dricksvattentäkter. Havs- och vattenmyndigheten behöver särskilt utveckla vägledning för inrättande, tillsyn och förvaltning av vattenskyddsområden, och vägledning kring framtagande och uppdatering av regionala vattenförsörjningsplaner. Åtgärden ska ske i samverkan med kommuner, länsstyrelser, Boverket och Sveriges geologiska undersökning.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 5) ska prioritera arbetet med långsiktigt skydd av vattentäkter. Länsstyrelserna behöver särskilt:</p> <p>a) förstärka arbetet med inrättande av vattenskyddsområden och förkorta handläggningstiderna vid inrättande av vattenskyddsområden,</p> <p>b) genomföra systematisk och regelbunden tillsyn av vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter,</p> <p>c) inom sin tillsynsvägledning till kommunerna ge råd och stöd i arbetet med att inrätta och bedriva tillsyn i vattenskyddsområden,</p> <p>d) utarbeta regionala vattenförsörjningsplaner i samverkan med kommunerna.</p>	<p>Kommunerna ansvarar för den allmänna dricksvattenförsörjningen. Både kommuner och länsstyrelser kan inrätta vattenskyddsområden. Länsstyrelserna ansvarar för den regionala planeringen av vattenförsörjning, medan kommunerna ansvarar för planering, planläggning och byggande på lokal nivå. Inom vattenskyddsområden finns bestämmelser för verksamheter som riskerar att förorena vattnet på både kort och lång sikt, exempelvis hantering av kemikalier och spridning av bekämpningsmedel. Ibland kan även allmänheten beröras av</p>

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
	<p>hälsoskydd – möjlighet för kommunen att meddela föreskrifter om vattenskydd.</p> <p>Förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera.</p> <p>3 kap. 1 § och 4 kap. 6 § vattenförvaltningsförordningen – vattenmyndigheterna pekar ut dricksvattenförekomster och anger vilka kvalitetskrav som gäller för dessa.</p> <p>Livsmedelsförordningen (2006:813) – bestämmelser om dricksvattenkvalitet</p> <p>Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten (SLVFS 2001:30)</p>	<p>Kommunerna (åtgärd 3) ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen. Kommunerna behöver särskilt:</p> <p>a) anordna erforderligt skydd för allmänna och enskilda dricksvattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³/dygn</p> <p>b) göra en översyn av vattenskyddsområden som inrättats före miljöbalkens införande och vid behov revidera skyddsområdets avgränsningar och tillhörande föreskrifter så att tillräckligt skydd uppnås,</p> <p>c) bedriva systematisk och regelbunden tillsyn över vattenskyddsområden, uppdatera översiktsplanerna med regionala vattenförsörjningsplaner.</p> <p>Kommunerna (åtgärd 4) ska genomföra sin översikts- och detaljplanering och prövning enligt plan- och bygglag (PBL, 2010:900) så att det bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas.</p> <p>a) Kommunerna behöver särskilt:</p> <p>b) Tydliggöra miljökvalitetsnormerna för vatten som en planeringsförutsättning,</p> <p>c) Bevaka att lokala prioriteringar enligt översiktsplanen följer de aktuella planeringsunderlagen på lokal, regional och nationell nivå inkl. kustnära miljöer på ett sådant sätt att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas,</p> <p>d) Bevaka att de regionala vattenförsörjningsplanerna inarbetas i översiktsplanen.</p> <p>Åtgärden ska så långt som möjligt hänvisa till Vatteninformationssystem Sverige (VISS), som planeringsunderlag. Åtgärden behöver genomföras i samråd med länsstyrelserna. Åtgärden bör även samverkas med berörda kommuner inom avrinningsområdet. Kontinuerlig samverkan med Boverket är också viktigt.</p>	<p>skyddsföreskrifter genom exempelvis förbud mot motorbåtstrafik på sjöar som är vattentäkter. Som grundregel gäller att hela tillrinningsområdet till vattenförekomsten bör utgöra vattenskyddsområde. Normalt inrättas ett brunnsområde i direkt anslutning till vattenuttaget, där endast vattenverksamhet i form av vattenuttaget får förekomma, samt en primär skyddszon och en sekundär skyddszon och vanligen också en tertiär skyddszon. Olika zoner har olika stränga regler, baserat på att närmare belägna risker till vattenresursen normalt behöver strängare restriktioner, eftersom den naturliga barriärförmågan normalt minskar med minskat avstånd till vattenresursen. Livsmedelsverket ansvarar för föreskrifter om dricksvattenkvalitet.</p>
<p>e) Reglering av uttag av sött ytvatten och grundvatten, samt uppdämning av sött ytvatten, inklusive ett eller flera register över vattenuttag och ett krav på förhandsprövning för</p>	<p>11 kap miljöbalken – tillstånds- eller anmälningsplikt för uttag av vatten</p> <p>Lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet</p> <p>Förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet med mera – anmälningsplikt för vissa vattenuttag</p>	<p>Försvarsinspektören för hälsa och miljö (åtgärd 2) ska inom sitt ansvarsområde säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen samt bedriva systematisk och regelbunden tillsyn av vattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³/dag.</p> <p>Åtgärden ska genomföras i samverkan med berörda länsstyrelser.</p>	<p>Reglering av uttag av ytvatten och grundvatten samt uppdämning sker genom de krav på tillståndsprövning eller anmälan av sådana verksamheter som finns i 11 kap miljöbalken och anslutna regleringar. Det säkerställer en</p>

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-l	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
<p>uttag och uppdämning. Dessa regleringar skall regelbundet ses över och, när så är nödvändigt, uppdateras. Medlemsstaterna kan från dessa regleringar undanta uttag och uppdämning som inte har några betydande konsekvenser för vattnets status.</p>	<p>2 kap miljöbalken – allmänna hänsynsregler om de försiktighetsmått och skyddsåtgärder som ska vidtas vid verksamheter och åtgärder som exempelvis vattenreglering och vattenuttag</p> <p>24 kap miljöbalken – bestämmelser om återkallelse och omprövning av tillstånd och villkor för bland annat vattenuttag</p> <p>26 kap miljöbalken – tillsynsmyndigheten ansvarar för att säkerställa att kraven i miljöbalken och anslutande regleringar följs, exempelvis genom att fortlöpande kontrollera att tillstånd och villkor följs och att krav på tillstånd eller anmälan upprätthålls.</p> <p>Domstolsverkets författningssamling DVFS 2011:2 - Vid varje mark- och miljödomstol ska det föras en förteckning över domstolens avgöranden inom domsområdet i frågor som rör miljöbalken eller lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet</p>	<p>Havs- och vattenmyndigheten (åtgärd 3) ska vägleda länsstyrelserna vid en prioritering av miljöförbättrande åtgärder som minskar vattenkraftens miljöpåverkan, på ett sådant sätt att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. Åtgärden ska genomföras i samverkan med Energimyndigheten och Svenska kraftnät. Åtgärden ska vara vidtagen senast två år efter åtgärdsprogrammets fastställande.</p> <p>Havs- och vattenmyndigheten (åtgärd 8) ska utveckla sin tillsynsvägledning för länsstyrelser och kommuner i deras tillsyn av vattenverksamhet och vattenuttag och vägleda dessa verksamheter i deras egenkontrollarbete. Åtgärden ska leda till att påverkan från vattenverksamhet och vattenuttag minskar, så att den bidrar till att miljökvalitetsnormer för vatten följs. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras löpande.</p> <p>Kammarkollegiet (åtgärd 1) ska tillsammans med länsstyrelserna utveckla en metod för att bedriva tillsyn och föra talan i tillstånds- och omprövningsmål för vattenverksamheter på ett sådant sätt att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.</p> <p>Kammarkollegiet ska särskilt utveckla metodik för att:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tillgodose att egenkontrollen från vattenkraftsanläggningar innehåller sådana data/uppgifter som effektiviserar myndigheternas möjligheter att bedriva processföring i tillstånd- och omprövningsmål och vid tillsyn, - samverka med länsstyrelserna i juridiska frågor med bäring på kedjan tillståndsprövning/omprövning och operativa tillsynsåtgärder, inklusive hantering av vattenverksamheter som bedrivs utan gällande miljö tillstånd. Åtgärden ska genomföras i samverkan med länsstyrelserna som har tillsyn på vattenkraft och dammar. <p>Länsstyrelserna (åtgärd 2) ska utöka och prioritera sin tillsyn av miljöfarliga verksamheter och vattenverksamheter enligt 9 och 11 kap. miljöbalken, så att tillsynen med beaktande av ett avrinningsområdesperspektiv inriktas på verksamheter som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten inte följs, eller riskerar att inte följas. Åtgärden ska medföra att det för sådana verksamheter</p>	<p>kontroll av var, och under vilka förutsättningar, dessa verksamheter får komma till stånd. Huvudregeln är att vattenverksamhet kräver tillstånd enligt 11 kap 9 § MB. För vissa vattenverksamheter med begränsad omfattning gäller istället anmälningsplikt till länsstyrelsen, till exempel för bortledande av högst 600 kubikmeter ytvatten per dygn från ett vattendrag, dock högst 100 000 kubikmeter per år, eller utförande av anläggningar för detta (11 kap. 9 a § MB samt 19 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet m.m.). Tillståndsmyndigheten för register över alla tillstånd och tillsynsmyndigheten för register över alla tillsynsobjekt. Prövning av tillsyn av vattenuttag (yt- och grundvatten), fördämning av vatten, m.m. sker enligt 11 kap. miljöbalken. Uttag som omfattas av tillstånd registreras i miljöboken hos mark- och miljödomstolen. I övrigt finns statistik hos SGU i form av brunnsregistret. Statistiska Centralbyrån har dessutom data över uttag som redovisas</p>

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
		<p>ställs krav på genomförande av åtgärder som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. Åtgärden ska genomföras med stöd av de åtgärdsplaner som ska utarbetas enligt Länsstyrelsernas åtgärd 1. Åtgärden ska när så är motiverat genomföras i samverkan med Trafikverket, Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet, Försvarsinspektören för hälsa och miljö och berörda kommuner.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 5) ska prioritera arbetet med långsiktigt skydd av vattentäkter. Länsstyrelserna behöver särskilt:</p> <p>a) förstärka arbetet med inrättande av vattenskyddsområden och förkorta handläggningstiderna vid inrättande av vattenskyddsområden,</p> <p>b) genomföra systematisk och regelbunden tillsyn av vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter,</p> <p>c) inom sin tillsynsvägledning till kommunerna ge råd och stöd i arbetet med att inrätta och bedriva tillsyn i vattenskyddsområden, utarbeta regionala vattenförsörjningsplaner i samverkan med kommunerna.</p> <p>Kommunerna (åtgärd 3) ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen. Kommunerna behöver särskilt:</p> <p>a) anordna erforderligt skydd för allmänna och enskilda dricksvattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³/dygn</p> <p>b) göra en översyn av vattenskyddsområden som inrättats före miljöbalkens införande och vid behov revidera skyddsområdets avgränsningar och tillhörande föreskrifter så att tillräckligt skydd uppnås,</p> <p>c) bedriva systematisk och regelbunden tillsyn över vattenskyddsområden, uppdatera översiktsplanerna med regionala vattenförsörjningsplaner.</p>	<p>sektorsvis (Vattenanvändningen i Sverige 2015 URN:NBN:SE:SCB-2017-MIFTBR1701_pdf).</p>
<p>f) Regleringar, inklusive ett krav på förhandsprövning för konstgjord påfyllning eller förstärkning av grundvattenförekomster.</p>	<p>11 kap miljöbalken – tillstånds- eller anmälningsplikt för återföring av avlett yt- eller grundvatten samt konstgjord infiltration Lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet</p>	<p>Försvarsinspektören för hälsa och miljö (åtgärd 1) ska i sin tillsyn av miljöfarlig verksamhet och andra verksamheter utöka och prioritera tillsynen så att den med hänsyn till ett avrinningsområdesperspektiv inriktas på verksamheter som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte följs eller riskerar att inte följas,</p>	<p>11 kap. miljöbalken och anknutna regleringar innehåller bestämmelser om tillstånds- eller anmälningsplikt för vattenverksamheter, vilket bland annat omfattar konstgjord</p>

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
<p>Vattnet som används kan hämtas från vilket ytvatten eller grundvatten som helst, förutsatt att användningen av källan inte äventyrar uppnåendet av de miljömål som fastställts för källan eller den påfyllda eller förstärkta grundvattenförekomsten. Dessa regleringar skall regelbundet ses över och, när så är nödvändigt, uppdateras.</p>	<p>Förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet m.m. – anmälningsskyldighet för vissa vattenverksamheter</p> <p>2 kap miljöbalken – allmänna hänsynsregler om de försiktighetsmått och skyddsåtgärder som ska vidtas vid verksamheter och åtgärder som exempelvis återföring av avlett yt- och grundvatten samt konstgjord infiltration</p> <p>24 kap miljöbalken – bestämmelser om återkallelse och omprövning av tillstånd och villkor för bland annat återföring av avlett yt- och grundvatten och konstgjord infiltration</p> <p>26 kap miljöbalken – tillsynsmyndigheten ansvarar för att säkerställa att kraven i miljöbalken och anslutande regleringar följs, exempelvis genom att fortlöpande kontrollera att tillstånd och villkor följs och att krav på tillstånd eller anmälan upprätthålls.</p>	<p>föreordnade områden särskilt prioritera och ställa krav på utredningar och åtgärder i områden där det behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas, anmälningsskyldig vattenverksamhet och prioritera tillsynen så att den med hänsyn till ett avrinningsområdesperspektiv inriktas på verksamheter som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte följs eller riskerar att inte följas.</p> <p>Försvarsinspektören för hälsa och miljö (åtgärd 2) ska inom sitt ansvarsområde säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen samt bedriva systematisk och regelbunden tillsyn av vattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³/dag. Åtgärden ska genomföras i samverkan med berörda länsstyrelser.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 2) ska utöka och prioritera sin tillsyn av miljöfarliga verksamheter och vattenverksamheter enligt 9 och 11 kap. miljöbalken, så att tillsynen med beaktande av ett avrinningsområdesperspektiv inriktas på verksamheter som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte följs, eller riskerar att inte följas. Åtgärden ska medföra att det för sådana verksamheter ställs krav på genomförande av åtgärder som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas. Åtgärden ska genomföras med stöd av de åtgärdsplaner som ska utarbetas enligt Länsstyrelsernas åtgärd 1. Åtgärden ska när så är motiverat genomföras i samverkan med Trafikverket, Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet., Försvarsinspektören för hälsa och miljö och berörda kommuner.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 5) ska prioritera arbetet med långsiktigt skydd av vattentäkter. Länsstyrelserna behöver särskilt:</p> <p>a) förstärka arbetet med inrättande av vattenskyddsområden och förkorta handläggningstiderna vid inrättande av vattenskyddsområden,</p> <p>b) genomföra systematisk och regelbunden tillsyn av vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter,</p>	<p>påfyllning eller förstärkning av grundvattenförekomster (konstgjord infiltration). Tillsynsbestämmelserna i 26 kap. miljöbalken, tillsammans med bestämmelser i 24 kap. miljöbalken om återkallelse och omprövning av tillstånd och villkor, innebär att tillsynsmyndigheterna fortlöpande ska bedöma om prövade verksamheter har tillräckliga villkor och bedrivs i enlighet med miljöbalkens bestämmelser. Tillsynsmyndigheten ansvarar också för att se till att tillstånd söks för verksamheter som inte har tillstånd.</p>

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
		<p>c) inom sin tillsynsvägledning till kommunerna ge råd och stöd i arbetet med att inrätta och bedriva tillsyn i vattenskyddsområden,</p> <p>d) utarbeta regionala vattenförsörjningsplaner i samverkan med kommunerna.</p> <p>Kommunerna (åtgärd 3) ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen. Kommunerna behöver särskilt</p> <p>a) anordna erforderligt skydd för allmänna och enskilda dricksvattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³/dygn</p> <p>b) göra en översyn av vattenskyddsområden som inrättats före miljöbalkens införande och vid behov revidera skyddsområdets avgränsningar och tillhörande föreskrifter så att tillräckligt skydd uppnås,</p> <p>c) bedriva systematisk och regelbunden tillsyn över vattenskyddsområden, uppdatera översiktsplanerna med regionala vattenförsörjningsplaner.</p>	
<p>g) När det gäller utsläpp från punktkällor som kan ge upphov till föroreningar, ett krav på förhandsreglering, till exempel ett förbud mot att förorenande ämnen släpps ut i vattnet, eller ett krav på förhandsprövning eller registrering som baseras på allmänna bindande regler, där utsläppsregleringar för de berörda förorenande ämnena fastställs, inbegripet regleringar i enlighet med artikel 10 och 16. Dessa regleringar skall regelbundet ses</p>	<p>2 kap miljöbalken – allmänna hänsynsregler om de försiktighetsmått och skyddsåtgärder som ska vidtas vid verksamheter och åtgärder med utsläpp till vatten som kan påverka vattenmiljön negativt.</p> <p>9 kap. miljöbalken – bestämmelser om tillstånds- och anmälningsplikt för miljöfarlig verksamhet (bland annat utsläpp till vatten).</p> <p>24 kap. miljöbalken – bestämmelser om återkallelse och omprövning av tillstånd och villkor för miljöfarliga verksamheter.</p> <p>26 kap. miljöbalken - tillsynsmyndigheten ansvarar för att säkerställa att kraven i miljöbalken och anslutande regleringar följs, exempelvis genom att fortlöpande kontrollera att tillstånd och villkor</p>	<p>Försvarsinspektören för hälsa och miljö (åtgärd 1) ska i sin tillsyn av miljöfarlig verksamhet och andra verksamheter utöka och prioritera tillsynen så att den med hänsyn till ett avrinningsområdesperspektiv inriktas på verksamheter som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte följs eller riskerar att inte följas, förorenade områden särskilt prioritera och ställa krav på utredningar och åtgärder i områden där det behövs för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas, anmälningspliktig vattenverksamhet och prioritera tillsynen så att den med hänsyn till ett avrinningsområdesperspektiv inriktas på verksamheter som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten inte följs eller riskerar att inte följas.</p> <p>Försvarsinspektören för hälsa och miljö (åtgärd 4) ska inom ramen för sin tillsyn och/eller tillståndsprövning av:</p> <p>a) små avlopp ställa krav på begränsade utsläpp av fosfor och kväve där de behövs för att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas,</p> <p>b) reningsverk och avloppsledningsnät se till att det ställs krav på ökad rening eller på annat sätt minskade utsläpp där det behövs för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p>	<p>9, 24 och 26 kap. miljöbalken omfattar prövnings- och tillsynsregler som säkerställer att myndigheterna kan reglera och begränsa utsläpp från punktkällor i den omfattning som behövs för att undvika en betydande negativ påverkan på vattenmiljön så att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. Länsstyrelserna arbetar med tillsyn av miljöfarlig verksamhet (större punktkällor) för att tydliggöra var åtgärder ger störst effekt i vattenmiljöerna. Länsstyrelserna arbetar för att anpassa egenkontrollprogram efter vad som krävs för normernas uppfyllnad. Arbetet sker fortlöpande både genom</p>

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
<p>över och, när så är nödvändigt, uppdateras.</p>	<p>följs och att krav på tillstånd eller anmälan upprätthålls. Verksamhetsutövare ska genom egenkontroll fortlöpande ha kontroll på verksamhetens påverkan på miljön och vid behov vidta försiktighetsmått och skyddsåtgärder för att begränsa sådan påverkan. Industriutsläppsförordningen (2013:250), miljöprövningsförordningen (2013:251) och förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd – bestämmelser om föregående tillståndsprövning eller anmälan för miljöfarlig verksamhet med utsläpp som kan påverka vattenmiljön på ett betydande sätt. Miljötillsynsförordningen (2011:13) - tillsynsmyndigheterna ska följa upp och kontrollera så att utsläpp till vattenmiljön följer gällande tillstånd och inte påverkar vattenmiljön på ett negativt sätt. Förordning (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll - verksamhetsutövare ska genom egenkontroll fortlöpande ha kontroll på verksamhetens påverkan på miljön och vid behov vidta försiktighetsmått och skyddsåtgärder för att begränsa sådan påverkan.</p>	<p>Naturvårdsverket (åtgärd 1) ska identifiera behov av ökad tillämpning och ändring av befintliga styrmedel, och utveckla vägledning, i syfte att förbättra förutsättningarna för att minska utsläppen av fosfor, kväve och prioriterade och särskilda förorenande ämnen via avloppsreningsverk och avloppsledningsnät så att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Naturvårdsverket ska också särskilt stödja länsstyrelserna i sitt arbete med tillsynsvägledning till kommunerna. Detta innebär att Naturvårdsverket i sitt strategiska arbete med tillsynsvägledningsplaner och i allt arbete med tillsynsvägledning som berör miljöfarliga verksamheter som påverkar vattenmiljön ska säkerställa att miljökvalitetsnormerna för vatten följas. Åtgärden ska genomföras i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen och andra berörda centrala myndigheter och med länsstyrelser och kommuner. Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden ska påbörjas omgående och sedan genomföras löpande.</p> <p>Naturvårdsverket (åtgärd 2) ska vägleda länsstyrelserna och kommunerna i deras tillsyn, prövning och omprövning av miljöfarliga verksamheter i syfte att minska utsläppen till vatten av prioriterade ämnen, särskilda förorenande ämnen och andra ämnen i sådan omfattning att det bidrar till att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan följas. Åtgärden ska genomföras i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen och andra centrala myndigheter, samt med länsstyrelser och kommuner vid behov. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras löpande.</p> <p>Naturvårdsverket (åtgärd 5) ska vägleda länsstyrelserna och kommunerna i deras tillsyn och prövning av miljöfarliga verksamheter, i syfte att minska utsläppen till luft av ämnen som påverkar vattenmiljön. Syftet är att tydliggöra hur utsläpp till luft ska bedömas och hanteras i tillsyn och prövning för att bidra till en minskad påverkan på vattenmiljön så att miljökvalitetsnormer för vatten ska kunna följas. Ämnen som särskilt ska belysas är försurande ämnen såsom kväveföreningar och svaveldioxid, kväveföreningar som bidrar till övergödning och prioriterade och särskilda förorenande ämnen. Åtgärden ska bidra till att de</p>	<p>tydliga begränsningar i tillstånd och tillsynsutövning som genom rådgivning och information. Utsläpp av föroreningar behöver som regel tillstånd enligt miljöbalken 9 kapitlet, vilket säkerställer att direktutsläpp till yt- och grundvatten inte sker. För att säkerställa att miljökvalitetsnormerna för vatten följs är det viktigt att myndigheter utvecklar styrmedel så att utsläppen av kväve och fosfor samt miljögifter minskas. Det behövs framförallt styrmedel som säkerställer att alla enskilda avlopp har tillräcklig skyddsnivå och att utsläpp av näringsämnen och miljögifter från avloppsreningsverk och avloppsledningsnät minskar.</p>

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
	<p>Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar – krav på miljökonsekvensbeskrivningar för bland annat verksamheter med utsläpp till vatten</p> <p>Förordning (2013:252) om stora förbränningsanläggningar – specifika begränsningskrav för stora förbränningsanläggningar</p> <p>Förordning (2013:253) om förbränning av avfall - specifika begränsningskrav för avfallsförbränningsanläggningar</p> <p>Förordning (2013:254) om användning av organiska lösningsmedel – specifika krav för användning och utsläpp av organiska lösningsmedel</p> <p>Förordning (2013:255) om produktion av titandioxid – specifika begränsningskrav för verksamheter som producerar titanoxid.</p> <p>Naturvårdsverkets föreskrifter om rening och kontroll av utsläpp av avloppsvatten från tätbebyggelse (NFS 2016:6, börjar gälla den 1 januari 2017) – bestämmelser om rening och utsläpp från avloppsreningsverk.</p> <p>Naturvårdsverkets föreskrifter om träskyddsbehandling genom doppning mot mögel - och blånadsangrepp (NFS 2001:6) –</p>	<p>åtgärder vidtas som behövs för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden ska genomföras löpande.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 2) ska utöka och prioritera sin tillsyn av miljöfarliga verksamheter och vattenverksamheter enligt 9 och 11 kap. miljöbalken, så att tillsynen med beaktande av ett avrinningsområdesperspektiv inriktas på verksamheter som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten inte följs, eller riskerar att inte följas. Åtgärden ska medföra att det för sådana verksamheter ställs krav på genomförande av åtgärder som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. Åtgärden ska genomföras med stöd av de åtgärdsplaner som ska utarbetas enligt Länsstyrelsernas åtgärd 1. Åtgärden ska när så är motiverat genomföras i samverkan med Trafikverket, Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet., Forsvarsinspektören för hälsa och miljö och berörda kommuner.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 4) ska vidareutveckla sin vägledning och tillsynsvägledning till kommunerna i deras tillsyn, prövning och egenkontrollarbete av:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) miljöfarliga verksamheter enligt miljöbalk (MB, 1998:808) 9 kap. b) förorenade områden enligt MB 10 kap c) djurhållande verksamheter, jordbruks- och trädgårdsföretag enligt MB 12 kap. d) andra verksamheter som påverkar vattenmiljön. <p>Åtgärden ska medföra att det för verksamheter med ovan nämnda påverkan ställs krav på genomförande av åtgärder som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan följas. Åtgärden ska genomföras löpande.</p> <p>Kommunerna (åtgärd 1) ska särskilt utöka och prioritera sin tillsyn av</p> <ul style="list-style-type: none"> a) miljöfarliga verksamheter enligt (miljöbalken (MB, 1998:808))9 kap. b) förorenade områden enligt MB 10 kap. c) jordbruk och annan verksamhet enligt MB 12 kap. 	

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
	<p>bestämmelser om försiktighetsmått och skyddsåtgärder vid vissa slag av träskyddsbehandling.</p> <p>Naturvårdsverkets föreskrifter om träskyddsbehandling genom doppling mot mögel - och blånadsangrepp (NFS 2001:7) – bestämmelser om försiktighetsmått och skyddsåtgärder vid vissa slag av träskyddsbehandling</p> <p>Naturvårdsverkets föreskrifter om miljörapport (NFS 2006:9) – alla verksamheter med tillstånd enligt miljöbalken ska lämna årlig miljörapport med redovisning av verksamhetens påverkan på miljön med mera</p>	<p>Detta innebär att kommunerna ska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • i sin tillsynsplanering, prioritera tillsyn av miljöfarliga verksamheter som bidrar till att miljökvalitetsnormerna inte följs eller riskerar att inte följas. • i sin tillsyn av miljöfarliga verksamheter, ställa de krav som behövs där det finns en risk att miljökvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av påverkan från den aktuella verksamheten. • i sin tillsyn av förorenade områden, särskilt prioritera och ställa krav på utredningar och åtgärder, så att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. <p>Kommunen ska därefter följa upp och säkerställa att det vid de verksamheter som påverkar vattenkvaliteten genomförs de åtgärder som behövs för att följa miljökvalitets-normerna för yt- och grundvatten. Åtgärden ska genomföras kontinuerligt</p>	
<p>h) När det gäller diffusa källor som kan ge upphov till föroreningar, åtgärder för att hindra eller reglera utsläpp av förorenande ämnen. Regleringarna kan vara i form av ett krav på förhandsreglering, till exempel ett förbud mot att förorenande ämnen släpps ut i vattnet, eller ett krav på förhandsprövning eller registrering på grundval av allmänna bindande</p>	<p>2 kap miljöbalken – allmänna hänsynsregler om de försiktighetsmått och skyddsåtgärder som ska vidtas vid verksamheter och åtgärder med utsläpp till vatten som kan påverka vattenmiljön negativt.</p> <p>9 kap. miljöbalken – bestämmelser om tillstånds- och anmälningsplikt för miljöfarlig verksamhet, till exempel enskilda avlopp.</p> <p>10 kap. miljöbalken – ansvar för avhjälpan av föroreningsskador och allvarliga miljöskador.</p> <p>12 kap. 6 § miljöbalken – anmälan för samråd för verksamheter med väsentlig påverkan på naturmiljön.</p>	<p>Försvarsinspektören för hälsa och miljö (åtgärd 1) ska i sin tillsyn av miljöfarlig verksamhet och andra verksamheter utöka och prioritera tillsynen så att den med hänsyn till ett avrinningsområdesperspektiv inriktas på verksamheter som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte följs eller riskerar att inte följas, förorenade områden särskilt prioritera och ställa krav på utredningar och åtgärder i områden där det behövs för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas, anmälningspliktig vattenverksamhet och prioritera tillsynen så att den med hänsyn till ett avrinningsområdesperspektiv inriktas på verksamheter som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten inte följs eller riskerar att inte följas.</p> <p>Försvarsinspektören för hälsa och miljö (åtgärd 4) ska inom ramen för sin tillsyn och/eller tillståndsprövning av:</p> <p>a) små avlopp ställa krav på begränsade utsläpp av fosfor och kväve där de behövs för att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas,</p>	<p>Miljöbalkens prövningsregler säkerställer att en kontroll sker även av delar av miljöfarliga eller andra verksamheter som förorsakar diffusa utsläpp. Exempel på detta kan vara avloppsledningsnät i anslutning till avloppsreningsverk, enskilda avlopp, muddring och dumpning av muddermassor eller utlakning och spridning av prioriterade eller särskilda förorenande ämnen i samband med markavvattningsåtgärder eller anläggande av skogsbilvägar.</p>

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
<p>regler där ett sådant krav inte annars föreskrivs i gemenskapslagstiftningen. Dessa regleringar skall regelbundet ses över och, när så är nödvändigt, uppdateras.</p>	<p>12 kap. 7-10 §§ miljöbalken – bestämmelser om miljöhänsyn i jordbruket.</p> <p>14 kap. miljöbalken – bestämmelser om bland annat hantering och spridning av bekämpningsmedel, växtskyddsmedel m.m.</p> <p>15 kap. miljöbalken – bestämmelser om hantering av avfall, som exempelvis deponering, lagring m.m.</p> <p>24 kap. miljöbalken – bestämmelser om återkallelse och omprövning av tillstånd och villkor för miljöfarliga verksamheter, bland annat enskilda avlopp.</p> <p>26 kap. miljöbalken - tillsynsmyndigheten ansvarar för att säkerställa att kraven i miljöbalken och anslutande regleringar följs, exempelvis genom att fortlöpande kontrollera att tillstånd och villkor följs och att krav på tillstånd eller anmälan upprätthålls.</p> <p>Verksamhetsutövare ska genom egenkontroll fortlöpande ha kontroll på verksamhetens påverkan på miljön och vid behov vidta försiktighetsmått och skyddsåtgärder för att begränsa sådan påverkan.</p> <p>Vattentjänstlagen - bestämmelser om vattenförsörjning och brukaravgifter för nyttjande.</p>	<p>b) reningsverk och avloppsledningsnät se till att det ställs krav på ökad rening eller på annat sätt minskade utsläpp där det behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.</p> <p>Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p> <p>Havs- och vattenmyndigheten (åtgärd 1) ska</p> <p>a) fortsätta att arbeta med utveckling av styrmedel så att utsläppen av kväve och fosfor från enskilda avlopp minskas, samt</p> <p>b) i frågor kring prövning och tillsyn av enskilda avlopp, fortsätta att utveckla sin vägledning till länsstyrelser och kommuner. Åtgärden ska leda till att det dels utarbetas styrmedel dels utvecklas vägledning om vilka åtgärder som behöver genomföras för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p> <p>Jordbruksverket (åtgärd 6) ska vidareutveckla sin tillsynsvägledning för länsstyrelser och kommuner i deras tillsyn av djurhållande verksamheter, jordbruks- och trädgårdsföretag. Jordbruksverket ska även vägleda dessa verksamheter i deras egenkontrollarbete. Åtgärden ska leda till att växtnäring förluster till och påverkan från användning av växtskydds-medel på vattenförekomster minskar, så att den bidrar till att miljö-kvalitetsnormer för yt- och grundvatten följs.</p> <p>Kemikalieinspektionen (åtgärd 1) ska, inom sitt ansvarsområde, identifiera vilka åtgärder som behöver vidtas för att negativ påverkan på vattenmiljön av prioriterade och särskilda förorenande ämnen minimeras och initiera genomförandet av sådana åtgärder.</p> <p>Särskilt fokus ska läggas på åtgärder som bidrar till att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gradvis minska förorening från prioriterade ämnen, • utsläpp av prioriterade farliga ämnen upphör, • minska spridningen av andra långlivade, bioackumulerande och toxiska ämnen (PBT-ämnen). <p>Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för yt – och grundvatten ska kunna följas. Åtgärden ska genomföras i samverkan med</p>	<p>Av tillsynsbestämmelserna i 26 kap. miljöbalken följer det att tillsynsmyndigheterna ska följa upp och kontrollera även verksamheters diffusa påverkan på vattenmiljön, till exempel i form av diffus spridning från industriområden, förorenade områden, jordbruksmark, avloppsledningsnät eller enskilda avlopp. Myndigheter och kommuner kan vidta åtgärder genom begränsningar i tillstånd och villkor och inom ramen för sin tillsynsutövning, och genom rådgivning och information. Det behövs exempelvis styrmedel eller andra åtgärder som säkerställer att alla enskilda avlopp har tillräcklig skyddsnivå och att utsläpp av näringsämnen och miljögifter från avloppsreningsverk och avloppsledningsnät minskar. Verksamhetsutövarnas egenkontroll ska genomföras så att de själva uppmärksammar vilken påverkan på vattenmiljön deras verksamheter och åtgärder har, och vidtar nödvändiga försiktighetsmått, skyddsåtgärder och begränsningar. Genom en systematisk tillsyn av</p>

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
	<p>Plan- och bygglagen (2010:900) – bestämmelser om kommunal fysisk planering, inklusive ansvaret för planering av mark- och vattenanvändning med beaktande av allmänna och enskilda intressen. Skogsvårdslagen (1979:429) Förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd – tillstånds- eller anmälningsplikt för bland annat verksamheter med hantering av vissa kemiska ämnen, inrättande av enskilda avlopp samt anordnande av gödselstad. Möjlighet för kommuner att meddela föreskrifter om bland annat spridning av gödsel inom eller i anslutning till detaljplanelagt område och skydd för yt- och grundvattentäkter. Möjlighet för Naturvårdsverket att meddela generella föreskrifter om bland annat användning av avloppsslam i jordbruk, lagring, tömning, demontering och annat omhändertagande av skrotbilar samt lagring, förbehandling, återvinning och bortskaffande av avfall som utgörs av elektriska och elektroniska produkter. Förordning (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket – bestämmelser om miljöhänsyn i</p>	<p>Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten och andra myndigheter där det är relevant. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p> <p>Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (åtgärd 1) ska:</p> <p>a) fortsätta driva på utvecklingen av nya släckmetoder utan användning av tillsatsmedel med innehåll av högfluorerade ämnen (PFAS-ämnen),</p> <p>b) utveckla metoder som kräver minsta mängd släckmedel vid insatser,</p> <p>c) fortsätta informations-, rådgivnings- och utbildningsinsatser om släckmetoder utan användande av tillsatsmedel med innehåll av högfluorerade ämnen (PFAS-ämnen) med avsikt att minimera påverkan på vattenmiljön från PFAS-haltiga tillsatsmedel så att miljö kvalitets-normerna för yt- och grundvatten kan följas. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p> <p>Naturvårdsverket (åtgärd 1) ska identifiera behov av ökad tillämpning och ändring av befintliga styrmedel, och utveckla vägledning, i syfte att förbättra förutsättningarna för att minska utsläppen av fosfor, kväve och prioriterade och särskilda förorenande ämnen via avloppsreningsverk och avloppsledningsnät så att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Naturvårdsverket ska också särskilt stödja länsstyrelserna i sitt arbete med tillsynsvägledning till kommunerna. Detta innebär att Naturvårdsverket i sitt strategiska arbete med tillsynsvägledningsplaner och i allt arbete med tillsynsvägledning som berör miljöfarliga verksamheter som påverkar vattenmiljön ska säkerställa att miljö kvalitetsnormerna för vatten följas. Åtgärden ska genomföras i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen och andra berörda centrala myndigheter och med länsstyrelser och kommuner. Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden ska påbörjas omgående och sedan genomföras löpande.</p> <p>Naturvårdsverket (åtgärd 2) ska vägleda länsstyrelserna och kommunerna i deras tillsyn, prövning och omprövning av miljöfarliga verksamheter i syfte att minska utsläppen till vatten av prioriterade ämnen, särskilda förorenande ämnen och andra ämnen i sådan omfattning att det bidrar till att miljö kvalitetsnormerna</p>	<p>egenkontrollen kan tillsynsmyndigheterna se till att den fungerar som det är tänkt och ger ett bra underlag för förebyggande och förbättrande åtgärdsarbete. Det finns dessutom en mängd olika författningar på olika områden, med styrmedel som reglerar hur verksamheter och åtgärder som bidrar med diffus påverkan på vattenmiljön ska eller bör bedrivas och genomföras.</p>

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
	<p>jordbruket, rörande exempelvis hänsyn till naturvärden, gödselhantering, växtodling m.m. Förordningen (2001:512) om deponering av avfall – bestämmelser om försiktighetsmått m.m. vid deponering av avfall. Förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel – bestämmelser om bland annat hantering, användning och spridning av växtskyddsmedel m.m. Förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer – bestämmelser om hantering av kemiska produkter, vilket bland annat innefattar prioriterade och särskilda förorenande ämnen. Naturvårdsverkets föreskrifter om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall (NFS 2004:10) – bestämmelser om deponering av avfall. Naturvårdsverkets kungörelse med föreskrifter om skydd för miljön, särskilt marken, när avloppsslam används i jordbruket (SNFS 1994:2) – bestämmelser om försiktighetsmått, begränsningar och</p>	<p>för yt- och grundvatten kan följas. Åtgärden ska genomföras i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen och andra centrala myndigheter, samt med länsstyrelser och kommuner vid behov. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras löpande.</p> <p>Naturvårdsverket (åtgärd 6) ska utreda vilka juridiska, ekonomiska och informativa styrmedel som leder till att dikesunderhåll som utförs som rensning görs med minsta möjliga miljöpåverkan och bästa möjliga teknik, så att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. Åtgärden ska leda till att det styrmedel eller kombinationer av styrmedel som ger bäst effekt identifieras. Även andra eventuella hinder för att dikesrensning sker på ett miljövänligt sätt ska identifieras. Åtgärden ska genomföras i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverket och Skogsstyrelsen. Åtgärden ska vara vidtagen senast i december 2027.</p> <p>Naturvårdsverket (åtgärd 7) Naturvårdsverket ska identifiera behov av och föreslå nya eller utveckla befintliga administrativa styrmedel för en hållbar dagvattenhantering. Naturvårdsverket ska även utarbeta tillsynsvägledning avseende en hållbar dagvattenhantering till länsstyrelser och kommuner. Tillsynsvägledning ska genomföras i samverkan med Boverket, Havs- och vattenmyndigheten och Sveriges geologiska undersökning. Åtgärden ska genomföras löpande.</p> <p>Skogsstyrelsen (åtgärd 1) Skogsstyrelsen ska utveckla och prioritera sin tillsyn av skogsbruksåtgärder i anslutning till vattenförekomster så att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. Åtgärden ska genomföras i samverkan med berörda länsstyrelser och kommuner. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p> <p>Skogsstyrelsen (åtgärd 2) Skogsstyrelsen ska utveckla och prioritera sitt arbete med information, kunskapsförmedling och återkoppling till skogsbruket och vid behov utveckla nya eller förändrade åtgärder på området. Åtgärden behöver särskilt fokusera på att minska tillförseln av näringsämnen, kvicksilver och</p>	

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
	<p>skyddsåtgärder vid spridning av avloppsslam på jordbruksmark.</p> <p>Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2) - bestämmelser om bland annat spridning, utspädning, blandning och påfyllning samt förvaring av växtskyddsmedel.</p> <p>Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS 2015:3) - bestämmelser om bland annat försiktighetsmått, informations- och underrättelseskyldighet samt dokumentationsskyldighet vid spridning av vissa biocidprodukter.</p> <p>Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor (NFS 2003:24) – bestämmelser om skyddsåtgärder och försiktighetsmått vid lagring av brandfarliga vätskor.</p> <p>Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) om små avloppsanläggningar för hushållspillvatten</p> <p>Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (2011:7) till skogsvårdslagen</p> <p>Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (2013:3) om</p>	<p>partiklar till sjöar och vattendrag, upprätthålla skogsmarkens buffertförmåga mot försurning och minska den fysiska påverkan på vattenmiljön. Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden ska genomföras i samråd med länsstyrelserna, Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket och Sveriges geologiska undersökning. Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.</p> <p>Skogsstyrelsen (åtgärd 3) ska förbättra tillämpningen av befintliga åtgärder och/eller föreslå nya åtgärder för ekologiskt funktionella kantzoner mot sjöar och vattendrag för att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten. Åtgärden ska genomföras i samråd med Havs- och vattenmyndigheten och Jordbruksverket. Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 2) ska utöka och prioritera sin tillsyn av</p> <ol style="list-style-type: none"> a) miljöfarliga verksamheter enligt miljöbalk (MB, 1998:808) 9 kap, b) förorenade områden enligt MB 10 kap, c) vattenverksamheter (inklusive nationell plan för vattenkraft) enligt MB 11 kap. <p>Detta ska göras så att tillsyn, omprövning, och prövning, med hänsyn till ett avrinningsområdesperspektiv, inriktas på verksamheter som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte följs, eller riskerar att inte följas. Åtgärden ska medföra att det för sådana verksamheter ställs krav på genomförande av åtgärder som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas. Åtgärden ska genomföras med stöd av de avrinningsområdesvisa åtgärdsplaner som ska utarbetas enligt Länsstyrelsernas åtgärd 1. Åtgärden ska, när så är motiverat, genomföras i samverkan med Trafikverket, Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet, Forsvarsinspektören för hälsa och miljö och berörda kommuner. Åtgärden ska genomföras kontinuerligt.</p>	

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
	<p>anmälningsskyldighet för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken avseende skogsbruksåtgärder Skogsstyrelsens allmänna råd (2013:1) till 7 kap. 11 § miljöbalken (1998:808) och 6 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Föreskrifter från Statens jordbruksverk om genomförande av det svenska landsbygds-programmet 2014–2020 (Kommissionens beslut C (2015) 3485 final. Kommissionens genomförandebeslut av den 26.5.2015 om godkännande av Sveriges landsbygdsprogram för stöd från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (CCI 2014SE06RDNP001), och därefter gällande beslut om programändring). Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1999:119) om hänsyn till natur- och kulturvärden i jordbruket (omtryck SJVFS 2006:17). Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring (omtryck SJVFS 2015:21). Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om integrerat växtskydd (SJVFS 2014:42).</p>	<p>Länsstyrelserna (åtgärd 3) ska, inom ramen för sitt tillsynsuppdrag, kontrollera och följa upp att Trafikverket vidtar de åtgärder i det allmänna väg- och järnvägsnätet kopplat till fysisk påverkan som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden ska genomföras kontinuerligt.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 4) ska vidareutveckla sin vägledning och tillsynsvägledning till kommunerna i deras tillsyn, prövning och egenkontrollarbete av:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) miljöfarliga verksamheter enligt (miljöbalk (MB, 1998:808))9 kap. b) förorenade områden enligt MB 10 kap c) djurhållande verksamheter, jordbruks- och trädgårdsföretag enligt MB 12 kap. d) andra verksamheter som påverkar vattenmiljön. <p>Åtgärden ska medföra att det för verksamheter med ovan nämnda påverkan ställs krav på genomförande av åtgärder som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan följas. Åtgärden ska genomföras löpande.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 6) ska prioritera och utveckla sin informations- och rådgivningsverksamhet för att minska växtnäring förluster och förluster av växtskyddsmedel till yt- och grundvattenförekomster där det finns en risk för att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av sådan påverkan. Informationsinsatser behövs till de verksamheter som inte täcks in av pågående rådgivning. Läns-styrelserna ska även på regional nivå stödja det lokala åtgärdsarbete mot övergödning som bedrivs genom åtgärdssamordnare. Åtgärden ska genomföras i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten och Jordbruksverket. Åtgärden ska genomföras kontinuerligt.</p> <p>Kommunerna (åtgärd 1) ska bedriva tillsyn enligt miljöbalken inom sina verksamhetsområden, avseende verksamheter som påverkar vattenförekomster, i sådan omfattning att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas. Åtgärden ska medföra att det för sådana verksamheter ställs krav på åtgärder som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p>	

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
	Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2014:35) om behörighet att använda växtskyddsmedel (omtryck SJVFS 2016:12).	<p>Kommunerna (åtgärd 2) ska särskilt utöka och prioritera sin tillsyn av</p> <p>a) miljöfarliga verksamheter enligt (miljöbalk (MB, 1998:808))9 kap.</p> <p>b) förorenade områden enligt MB 10 kap.</p> <p>c) jordbruk och annan verksamhet enligt MB 12 kap.</p> <p>Detta innebär att kommunerna ska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • i sin tillsynsplanering, prioritera tillsyn av miljöfarliga verksamheter som bidrar till att miljökvalitetsnormerna inte följs eller riskerar att inte följas. • i sin tillsyn av miljöfarliga verksamheter, ställa de krav som behövs där det finns en risk att miljökvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av påverkan från den aktuella verksamheten. • i sin tillsyn av förorenade områden, särskilt prioritera och ställa krav på utredningar och åtgärder, så att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. <p>Kommunen ska därefter följa upp och säkerställa att det vid de verksamheter som påverkar vattenkvaliteten genomförs de åtgärder som behövs för att följa miljökvalitets-normerna för yt- och grundvatten. Åtgärden ska genomföras kontinuerligt.</p>	
<p>i) När det gäller alla andra betydande negativa konsekvenser för den vattenstatus som identifieras enligt artikel 5 och bilaga II, särskilt åtgärder för att se till att vattenförekomsternas hydromorfologiska förhållanden är förenliga med uppnåendet av den ekologiska status som krävs eller god ekologisk potential för vattenförekomster som betecknas som konstgjorda eller kraftigt</p>	<p>11 kap miljöbalken – tillstånds- eller anmälningsplikt för återföring av avlett yt- eller grundvatten samt konstgjord infiltration</p> <p>Lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet</p> <p>Förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet m.m. – anmälningsplikt för vissa vattenverksamheter</p> <p>2 kap miljöbalken – allmänna hänsynsregler om de försiktighetsmått och skyddsåtgärder som ska vidtas vid verksamheter och åtgärder som exempelvis reglering, uppdämning och annan fysisk påverkan på vattenmiljön</p>	<p>Försvarsinspektören för hälsa och miljö (åtgärd 3) ska i sin tillsyn av vandringshinder för fisk och andra vattenlevande djur vid vägpassager över vatten ta hänsyn till att miljökvalitetsnormerna för vatten ska följas. Åtgärden ska genomföras i samråd med Trafikverket och berörda länsstyrelser och kommuner. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p> <p>Havs- och vattenmyndigheten (åtgärd 3) ska vägleda länsstyrelserna vid en prioritering av miljöförbättrande åtgärder som minskar vattenkraftens miljöpåverkan, på ett sådant sätt att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. Åtgärden ska genomföras i samverkan med Energimyndigheten och Svenska kraftnät. Åtgärden ska vara vidtagen senast två år efter åtgärdsprogrammets fastställande.</p> <p>Havs- och vattenmyndigheten (åtgärd 4) ska ta fram en nationell strategi för restaureringsåtgärder med avseende på flottledsskadade vatten som saknar ansvarig verksamhetsutövare. Åtgärden ska genomföras, så att den bidrar till att de åtgärder vidtas, som behövs, så att miljökvalitetsnormerna för vatten ska</p>	<p>Genom bestämmelser i 11 kap. miljöbalken om tillstånds- och anmälningsplikt för vattenverksamheter har Sverige grundläggande regler som säkerställer att verksamheter med risk för betydande fysisk påverkan på vattenmiljön inte kommer till stånd utan föregående prövning. Det säkerställer en kontroll av var och under vilka förutsättningar sådana verksamheter får komma till stånd. Av tillsynsreglerna i 26 kap. miljöbalken följer att tillsynsmyndigheterna ska följa upp och kontrollera att</p>

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
<p>modifierade. Regleringar för detta ändamål kan vara i form av ett krav på förhandsprövning eller registrering på grundval av allmänna bindande regler där ett sådant krav inte annars föreskrivs i gemenskapslagstiftningen. Dessa regleringar skall regelbundet ses över och, när så är nödvändigt, uppdateras.</p>	<p>5 kap. miljöbalken – bestämmelser om miljö kvalitetsnormer för vatten. 24 kap miljöbalken – bestämmelser om återkallelse och omprövning av tillstånd och villkor för bland annat återföring av avlett yt- och grundvatten och konstgjord infiltration 26 kap miljöbalken – tillsynsmyndigheten ansvarar för att säkerställa att kraven i miljöbalken och anslutande regleringar följs, exempelvis genom att fortlöpande kontrollera att tillstånd och villkor följs och att krav på tillstånd eller anmälan upprätthålls. Vattenmyndigheternas föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster i respektive vattendistrikt.</p>	<p>kunna följas. Åtgärden ska genomföras i samverkan med länsstyrelserna och Riksantikvarieämbetet. Åtgärden ska vara genomförd senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.</p> <p>Havs - och vattenmyndigheten (åtgärd 8) ska utveckla sin tillsynsvägledning för länsstyrelser och kommuner i deras tillsyn av vattenverksamhet och vattenuttag och vägleda dessa verksamheter i deras egenkontrollarbete. Åtgärden ska leda till att påverkan från vattenverksamhet och vattenuttag minskar, så att den bidrar till att miljö kvalitetsnormer för vatten följs. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras löpande.</p> <p>Kammarkollegiet (åtgärd 1) ska stödja länsstyrelserna i deras tillsyn av vattenverksamheter och i arbetet med att föra talan i tillstånds- och omprövningsmål för vattenverksamheter, på ett sådant sätt att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Kammarkollegiet ska genom sitt stöd särskilt:</p> <p>a) tillgodose att egenkontrollen från vattenkraftsverksamheter innehåller sådana uppgifter som effektiviserar tillsyn och processföring i tillstånd- och omprövningsmål b) samverka med berörda myndigheter i juridiska frågor om operativa tillsynsåtgärder och tillstånds- och omprövningsmål, inklusive hantering av vattenkraftsverksamheter som bedrivs utan gällande miljö tillstånd. Åtgärden ska genomföras i samverkan med länsstyrelserna som har tillsyn av vattenkraftsverksamhet och dammar. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt. Detta för att underlätta genomförandet av den nationella planen för moderna miljö villkor för vattenkraften.</p> <p>Naturvårdsverket (åtgärd 6) ska utreda vilka juridiska, ekonomiska och informativa styrmedel som leder till att dikesunderhåll som utförs som rensning görs med minsta möjliga miljö påverkan och bästa möjliga teknik, så att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas. Åtgärden ska leda till att det styrmedel eller kombinationer av styrmedel som ger bäst effekt identifieras. Även andra eventuella hinder för att dikesrensning sker på ett miljö vänligt sätt</p>	<p>verksamheter och åtgärder med tillstånd följer uppställda villkor. Tillsynsmyndigheterna har även i övrigt ansvar för att kontrollera att verksamheter och åtgärder och inte genomförs på ett sätt som leder till betydande påverkan på vattenmiljön. Arbetet sker fortlöpande både genom tydliga begränsningar i tillstånd och tillsynsutövning som genom rådgivning och information. Bland annat arbetas det med att ta fram en vägledning för lämpliga försiktighetsmått och bästa möjliga teknik för vattenkraftverk för att minska sådana verksamheters negativa påverkan på vattenmiljön. Myndigheter och kommuner ansvarar för att se till att de krav ställs som behövs för att miljö kvalitetsnormer för vatten ska kunna följas. Verksamhetsutövare har också en skyldighet att själva kontrollera verksamheternas påverkan på miljön, och vid behov vidta de försiktighetsmått och skyddsåtgärder som behövs för att undvika betydande negativ påverkan.</p>

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
		<p>ska identifieras. Åtgärden ska genomföras i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverket och Skogsstyrelsen. Åtgärden ska vara vidtagen senast i december 2027.</p> <p>Skogsstyrelsen (åtgärd 1) ska utveckla och prioritera sin tillsyn av skogsbruksåtgärder i anslutning till vattenförekomster så att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas. Åtgärden ska genomföras i samverkan med berörda länsstyrelser och kommuner. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p> <p>Skogsstyrelsen (åtgärd 2) ska utveckla och prioritera sitt arbete med information, kunskapsförmedling och återkoppling till skogsbruket och vid behov utveckla nya eller förändrade åtgärder på området. Åtgärden behöver särskilt fokusera på att minska tillförseln av näringsämnen, kvicksilver och partiklar till sjöar och vattendrag, upprätthålla skogsmarkens buffertförmåga mot försurning och minska den fysiska påverkan på vattenmiljön. Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden ska genomföras i samråd med länsstyrelserna, Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket och Sveriges geologiska undersökning. Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.</p> <p>Skogsstyrelsen (åtgärd 4) ska förbättra tillämpningen av befintliga åtgärder och/eller föreslå nya åtgärder för ekologiskt funktionella kantzoner mot sjöar och vattendrag för att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten. Åtgärden ska genomföras i samråd med Havs- och vattenmyndigheten och Jordbruksverket. Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 2) ska utöka och prioritera sin tillsyn av</p> <ul style="list-style-type: none"> a) miljöfarliga verksamheter enligt (miljöbalk (MB, 1998:808))9 kap, b) förorenade områden enligt MB 10 kap, c) vattenverksamheter (inklusive nationell plan för vattenkraft) enligt MB 11 kap. 	

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
		<p>Detta ska göras så att tillsyn, omprövning, och prövning, med hänsyn till ett avrinningsområdesperspektiv, inriktas på verksamheter som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte följs, eller riskerar att inte följas. Åtgärden ska medföra att det för sådana verksamheter ställs krav på genomförande av åtgärder som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas. Åtgärden ska genomföras med stöd av de avrinningsområdesvisa åtgärdsplaner som ska utarbetas enligt Länsstyrelsernas åtgärd 1. Åtgärden ska, när så är motiverat, genomföras i samverkan med Trafikverket, Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet, Försvarsinspektören för hälsa och miljö och berörda kommuner. Åtgärden ska genomföras kontinuerligt.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 3) ska, inom ramen för sitt tillsynsuppdrag, kontrollera och följa upp att Trafikverket vidtar de åtgärder i det allmänna väg- och järnvägsnätet kopplat till fysisk påverkan som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden ska genomföras kontinuerligt.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 5) ska prioritera arbetet med långsiktigt skydd av vattentäkter. Länsstyrelserna behöver särskilt:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) förstärka arbetet med inrättande av vattenskyddsområden och förkorta handläggningstiderna vid inrättande av vattenskyddsområden, b) genomföra systematisk och regelbunden tillsyn av vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter, c) inom sin tillsynsvägledning till kommunerna ge råd och stöd i arbetet med att inrätta och bedriva tillsyn i vattenskyddsområden, d) utarbeta regionala vattenförsörjningsplaner i samverkan med kommunerna, e) genom tillsyn, kontrollera att tillståndspliktiga vattenuttag i grund- och ytvatten har tillstånd, särskilt i områden med återkommande vattenbrist. <p>Åtgärden ska genomföras kontinuerligt.</p> <p>Kommunerna (åtgärd 1) ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen.</p>	

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
		<p>Kommunerna behöver särskilt:</p> <p>a) anordna erforderligt skydd för allmänna och enskilda dricksvattentäkter, exempelvis i form av vattenskyddsområde, för vattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³ / dygn</p> <p>b) göra en översyn av vattenskyddsområden som inrättats före införandet av (miljöbalk (MB, 1998:808)) (1 januari 1999) och vattenskyddsområden där behov finns att revidera skyddsområdets avgränsningar och tillhörande föreskrifter så att tillräckligt skydd uppnås</p> <p>c) bedriva systematisk och regelbunden tillsyn över vattenskyddsområden</p> <p>d) säkerställa att tillståndspliktiga allmänna yt- och grundvattentäkter har tillstånd för vattenuttag.</p> <p>Åtgärden ska genomföras i samarbete med Länsstyrelserna. Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.</p>	
<p>j) Ett förbud mot direkta utsläpp av förorenande ämnen till grundvatten (med vissa undantag som inte återges här)</p>	<p>2 kap miljöbalken – allmänna hänsynsregler om de försiktighetsmått och skyddsåtgärder som ska vidtas vid verksamheter och åtgärder med utsläpp till vatten som kan påverka vattenmiljön negativt.</p> <p>5 kap. miljöbalken – bestämmelser om miljö kvalitetsnormer för vatten.</p> <p>7 kap. miljöbalken – skydd av dricksvattenförekomster.</p> <p>9 kap. miljöbalken – bestämmelser om tillstånds- och anmälningsplikt för miljöfarlig verksamhet (bland annat utsläpp till vatten).</p> <p>10 kap. miljöbalken – bestämmelser om avhjälpande av föroreningskador och allvarliga miljöskador</p> <p>24 kap. miljöbalken – bestämmelser om återkallelse och omprövning av</p>	<p>Försvarsinspektören för hälsa och miljö (åtgärd 1) ska i sin tillsyn av:</p> <p>a) miljöfarlig verksamhet och andra verksamheter utöka och prioritera tillsynen så att den med hänsyn till ett avrinningsområdesperspektiv inriktas på verksamheter som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte följs eller riskerar att inte följas,</p> <p>b) förorenade områden särskilt prioritera och ställa krav på utredningar och åtgärder i områden där det behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.</p> <p>c) anmälningspliktig vattenverksamhet prioritera tillsynen så att den med hänsyn till ett avrinningsområdesperspektiv inriktas på verksamheter som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte följs eller riskerar att inte följas.</p> <p>Det innebär att Försvarsinspektören för hälsa och miljö utifrån en sammanställning över vilka miljöfarliga verksamheter som misstänks bidra till att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte följs och en tidsatt plan för tillsyn av dessa utför tillsyn utifrån ett avrinnings-områdesperspektiv. Dessutom ska Försvarsinspektören för hälsa och miljö, utifrån en sammanställning över de förorenade områden som misstänks bidra till att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte följs, ställa krav på utredning i dessa områden.</p>	<p>Utsläpp av föroreningar behöver som regel tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken, vilket säkerställer att direktutsläpp till grundvatten inte sker. Särskild tillståndsplikt gäller för verksamheter med hantering av vissa kemiska ämnen. Inom vattenskyddsområden, som ofta omfattar grundvattentäkter, finns det särskilda föreskrifter som kan begränsa vilka verksamheter och utsläpp som får förekomma i området.</p> <p>Vid avhjälpandeåtgärder i förorenade områden är det särskilt angeläget att säkerställa att det inte sker utsläpp av prioriterade eller särskilda förorenande ämnen till grundvatten.</p>

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
	<p>tillstånd och villkor för miljöfarliga verksamheter.</p> <p>26 kap. miljöbalken - tillsynsmyndigheten ansvarar för att säkerställa att kraven i miljöbalken och anslutande regleringar följs, exempelvis genom att fortlöpande kontrollera att tillstånd och villkor följs och att krav på tillstånd eller anmälan upprätthålls.</p> <p>Verksamhetsutövare ska genom egenkontroll fortlöpande ha kontroll på verksamhetens påverkan på miljön och vid behov vidta försiktighetsmått och skyddsåtgärder för att begränsa sådan påverkan.</p> <p>Industriutsläppsförordningen (2013:250), miljöprövningsförordningen (2013:251) och förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd – bestämmelser om föregående tillståndsprövning eller anmälan för miljöfarlig verksamhet med utsläpp som kan påverka vattenmiljön på ett betydande sätt. Särskilda krav på tillståndsprövning av verksamheter med hantering av kemiska ämnen som kan påverka vattenmiljön negativt. Skydd av dricksvattenförekomster kan beslutas särskilt.</p>	<p>Försvarsinspektören för hälsa och miljö ska också ta fram en sammanställning över vilka anmälningspliktiga vattenverksamheter som misstänks bidra till att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte följs, ta fram en tidsatt plan för tillsyn av dessa och utföra tillsyn utifrån ett avrinningsområdesperspektiv.</p> <p>Försvarsinspektören för hälsa och miljö ska därefter följa upp och säkerställa att det vid de verksamheter som påverkar vattenmiljön genomförs de åtgärder som behövs för att följa miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten. Åtgärden ska genomföras i samverkan med berörda länsstyrelser och kommuner. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p> <p>Försvarsinspektören för hälsa och miljö (åtgärd 2) ska inom sitt ansvarsområde säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen och bedriva systematisk och regelbunden tillsyn av vattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m3/dag. Åtgärden ska genomföras i samråd med berörda länsstyrelser. När det gäller att säkerställa skydd för dricksvattenförsörjningen, inom Försvarsinspektören för hälsa och miljö's ansvarsområde, ska åtgärden vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.</p> <p>Försvarsinspektören för hälsa och miljö (åtgärd 4) ska inom ramen för sin tillsyn och/eller tillståndsprövning av:</p> <p>a) små avlopp ställa krav på begränsade utsläpp av fosfor och kväve där de behövs för att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas, b) reningsverk och avloppsledningsnät se till att det ställs krav på ökad rening eller på annat sätt minskade utsläpp där det behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p> <p>Havs- och vattenmyndigheten (åtgärd 1) ska i frågor kring provning och tillsyn av små avlopp fortsätta att utveckla sin vägledning till länsstyrelser och kommuner om vilka åtgärder som behöver genomföras för att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras löpande.</p>	

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
	<p>Miljötillsynsförordningen (2011:13) - tillsynsmyndigheterna ska följa upp och kontrollera så att utsläpp till vattenmiljön följer gällande tillstånd och inte påverkar vattenmiljön på ett negativt sätt.</p> <p>Förordning (1998:901) om verksamhetsutövers egenkontroll - verksamhetsutövare ska genom egenkontroll fortlöpande ha kontroll på verksamhetens påverkan på miljön och vid behov vidta försiktighetsmått och skyddsåtgärder för att begränsa sådan påverkan.</p> <p>Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar – krav på miljökonsekvensbeskrivningar för bland annat verksamheter med utsläpp till vatten.</p> <p>4 kap. 6 § vattenförvaltningsförordningen – dricksvattenförekomster ingår i skyddade områden.</p> <p>Förordningen (2007:667) om allvarliga miljöskador.</p> <p>Sveriges geologiska undersöknings föreskrifter om statusklassificering och miljökvalitetsnormer för grundvatten (SGU-FS 2013:2)</p> <p>Vattenmyndigheternas föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster i respektive vattendistrikt.</p>	<p>Havs- och vattenmyndigheten (åtgärd 5) ska utveckla och upprätthålla vägledning för länsstyrelsernas och kommunernas arbete med långsiktigt skydd av dricksvattentäkter. Havs- och vattenmyndigheten behöver särskilt uppdatera och upprätthålla:</p> <p>a) vägledning för inrättande, tillsyn och förvaltning av vattenskyddsområden,</p> <p>b) vägledning kring framtagande och uppdatering av regionala vattenförsörjningsplaner.</p> <p>Åtgärden ska ske i samråd med kommuner, länsstyrelser, Boverket och Sveriges geologiska undersökning. Åtgärden ska genomföras löpande.</p> <p>Naturvårdsverket (åtgärd 2) ska vägleda länsstyrelserna och kommunerna i deras tillsyn, prövning och omprövning av miljöfarliga verksamheter i syfte att minska utsläppen till vatten av prioriterade ämnen, särskilda förorenande ämnen och andra ämnen i sådan om-fattning att det bidrar till att miljökvalitetsnormerna för yt- och grund-vatten kan följas. Åtgärden ska genomföras i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen och andra centrala myndigheter, samt med länsstyrelser och kommuner vid behov. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras löpande.</p> <p>Naturvårdsverket (åtgärd 8) ska genom vägledning förtydliga hur avfall och massor förorenade med organiska föroreningar får omhändertas på deponi. Särskilt fokus ska inledningsvis läggas på hur högfluorerade ämnen (PFAS-ämnen inklusive PFOS), samt tributyltenn (TBT) bör omhändertas.</p> <p>Naturvårdsverket ska utvärdera behovet av ytterligare utveckling av styrmedel till exempel föreskrift eller vägledning, som behövs för att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas. Åtgärden ska genomföras i samverkan med berörda centrala myndigheter och med länsstyrelser och kommuner. Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras löpande.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 2) ska utöka och prioritera sin tillsyn av</p> <p>a) miljöfarliga verksamheter enligt (miljöbalk (MB, 1998:808)) 9 kap,</p>	

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
		<p>b) förorenade områden enligt MB 10 kap, c) vattenverksamheter (inklusive nationell plan för vattenkraft) enligt MB 11 kap. Detta ska göras så att tillsyn, omprövning, och prövning, med hänsyn till ett avrinningsområdesperspektiv, inriktas på verksamheter som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte följs, eller riskerar att inte följas. Åtgärden ska medföra att det för sådana verksamheter ställs krav på genomförande av åtgärder som bidrar till att miljökvalitets-normerna för vatten kan följas. Åtgärden ska genomföras med stöd av de avrinningsområdesvisa åtgärdsplaner som ska utarbetas enligt Länsstyrelsernas åtgärd 1. Åtgärden ska, när så är motiverat, genom-föras i samverkan med Trafikverket, Naturvårdsverket, Havs- och vatten-myndigheten, Kammarkollegiet, Forsvarsinspektören för hälsa och miljö och berörda kommuner. Åtgärden ska genomföras kontinuerligt.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 4) ska vidareutveckla sin vägledning och tillsynsvägledning till kommunerna i deras tillsyn, prövning och egenkontrollarbete av:</p> <p>a) miljöfarliga verksamheter enligt (miljöbalk (MB, 1998:808))9 kap. b) förorenade områden enligt MB 10 kap c) djurhållande verksamheter, jordbruks- och trädgårdsföretag enligt MB 12 kap. d) andra verksamheter som påverkar vattenmiljön. Åtgärden ska medföra att det för verksamheter med ovan nämnda påverkan ställs krav på genomförande av åtgärder som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan följas. Åtgärden ska genomföras löpande.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 5) ska prioritera arbetet med långsiktigt skydd av vattentäkter. Länsstyrelserna behöver särskilt:</p> <p>a) förstärka arbetet med inrättande av vattenskyddsområden och förkorta handläggningstiderna vid inrättande av vattenskyddsområden, b) genomföra systematisk och regelbunden tillsyn av vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter,</p>	

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
		<p>c) inom sin tillsynsvägledning till kommunerna ge råd och stöd i arbetet med att inrätta och bedriva tillsyn i vattenskyddsområden,</p> <p>d) utarbeta regionala vattenförsörjningsplaner i samverkan med kommunerna,</p> <p>e) genom tillsyn, kontrollera att tillståndspliktiga vattenuttag i grund- och ytvatten har tillstånd, särskilt i områden med återkommande vattenbrist.</p> <p>Åtgärden ska genomföras kontinuerligt.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 10) ska prioritera i tillsynen av avhjälpande av föroreningsskador och i ansökningar om statligt stöd i enlighet med Naturvårdsverkets urvalskriterier i den nationella planen för prioritering av ansökningar om statligt stöd för avhjälpande av föroreningsskador enligt förordning (2004:100) om avhjälpande av föroreningsskador och statligt stöd för sådant avhjälpande så att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas. Åtgärden ska genomföras kontinuerligt.</p> <p>Kommunerna (åtgärd 2) ska särskilt utöka och prioritera sin tillsyn av</p> <p>a) miljöfarliga verksamheter enligt (miljöbalk (MB, 1998:808))9 kap.</p> <p>b) förorenade områden enligt MB 10 kap.</p> <p>c) jordbruk och annan verksamhet enligt MB 12 kap.</p> <p>Detta innebär att kommunerna ska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • i sin tillsynsplanering, prioritera tillsyn av miljöfarliga verksamheter som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna inte följs eller riskerar att inte följas. • i sin tillsyn av miljöfarliga verksamheter, ställa de krav som behövs där det finns en risk att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av påverkan från den aktuella verksamheten. • i sin tillsyn av förorenade områden, särskilt prioritera och ställa krav på utredningar och åtgärder, så att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas. <p>Kommunen ska därefter följa upp och säkerställa att det vid de verksamheter som påverkar vattenkvalitén genomförs de åtgärder som behövs för att följa miljö kvalitets-normerna för yt- och grundvatten. Åtgärden ska genomföras kontinuerligt</p>	

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
		<p>Kommunerna (åtgärd 3) ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen. Kommunerna behöver särskilt:</p> <p>a) anordna erforderligt skydd för allmänna och enskilda dricksvattentäkter, exempelvis i form av vattenskyddsområde, för vattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³ / dygn</p> <p>b) göra en översyn av vattenskyddsområden som inrättats före införandet av (miljöbalk (MB, 1998:808)) (1 januari 1999) och vattenskyddsområden där behov finns att revidera skyddsområdets avgränsningar och tillhörande föreskrifter så att tillräckligt skydd uppnås</p> <p>c) bedriva systematisk och regelbunden tillsyn över vattenskyddsområden</p> <p>d) säkerställa att tillståndspliktiga allmänna yt- och grundvattentäkter har tillstånd för vattenuttag.</p> <p>Åtgärden ska genomföras i samarbete med Länsstyrelserna. Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.</p>	
<p>k) Reglering av prioriterade ämnen i ytvatten</p>	<p>2 kap miljöbalken – allmänna hänsynsregler om de försiktighetsmått och skyddsåtgärder som ska vidtas vid verksamheter och åtgärder med utsläpp till vatten som kan påverka vattenmiljön negativt. Särskilt 2 kap. 7 § andra och tredje styckena miljöbalken, med särskilda förutsättningar för tillstånd till verksamheter som påverkar miljö kvalitetsnormer för kemisk ytvattenstatus.</p> <p>5 kap. miljöbalken – bestämmelser om miljö kvalitetsnormer för vatten.</p> <p>6 kap. miljöbalken – bestämmelser som miljökonsekvensbedömningar för projekt, planer och program</p>	<p>Försvarsinspektören för hälsa och miljö (åtgärd 1) ska i sin tillsyn av</p> <p>a) miljöfarlig verksamhet och andra verksamheter utöka och prioritera tillsynen så att den med hänsyn till ett avrinningsområdesperspektiv inriktas på verksamheter som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte följs eller riskerar att inte följas,</p> <p>b) förorenade områden särskilt prioritera och ställa krav på utredningar och åtgärder i områden där det behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.</p> <p>c) anmälningspliktig vattenverksamhet prioritera tillsynen så att den med hänsyn till ett avrinningsområdesperspektiv inriktas på verksamheter som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte följs eller riskerar att inte följas.</p> <p>Det innebär att Försvarsinspektören för hälsa och miljö utifrån en sammanställning över vilka miljöfarliga verksamheter som misstänks bidra till att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte följs och en tidsatt plan för tillsyn av dessa utför tillsyn utifrån ett avrinningsområdesperspektiv. Dessutom ska Försvarsinspektören för hälsa och miljö, utifrån en sammanställning över de förorenade områden som misstänks bidra till att miljö kvalitetsnormerna för</p>	<p>Miljö kvalitetsnormerna för kemisk status ska följas av myndigheter och kommuner genom prövning och tillsyn, enligt bestämmelser i 2 kap. 7 § miljöbalken. Det ger myndigheter och kommuner möjlighet att ställa särskilt långtgående krav på begränsningar av utsläpp av prioriterade ämnen. Inom ramen för arbetet med avhjälpan av föroreningsrisker i förorenade områden genomförs omfattande åtgärder för att begränsa påverkan av prioriterade ämnen. En huvuddel av de efterbehandlingsprojekt som</p>

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
	<p>9 kap. miljöbalken – bestämmelser om tillstånds- och anmälningsplikt för miljöfarlig verksamhet (bland annat utsläpp till vatten).</p> <p>10 kap. miljöbalken – bestämmelser om avhjälpande av föroreningsskador och allvarliga miljöskador</p> <p>24 kap. miljöbalken – bestämmelser om återkallelse och omprövning av tillstånd och villkor för miljöfarliga verksamheter.</p> <p>26 kap. miljöbalken - tillsynsmyndigheten ansvarar för att säkerställa att kraven i miljöbalken och anslutande regleringar följs, exempelvis genom att fortlöpande kontrollera att tillstånd och villkor följs och att krav på tillstånd eller anmälan upprätthålls.</p> <p>Verksamhetsutövare ska genom egenkontroll fortlöpande ha kontroll på verksamhetens påverkan på miljön och vid behov vidta försiktighetsmått och skyddsåtgärder för att begränsa sådan påverkan.</p> <p>Industriutsläppsförordningen (2013:250), miljöprövningsförordningen (2013:251) och förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd – bestämmelser om föregående</p>	<p>vatten inte följs, ställa krav på utredning i dessa områden. Försvarsinspektören för hälsa och miljö ska också ta fram en sammanställning över vilka anmälningspliktiga vattenverksamheter som misstänks bidra till att miljökvalitetsnormerna för vatten inte följs, ta fram en tidsatt plan för tillsyn av dessa och utföra tillsyn utifrån ett avrinningsområdesperspektiv.</p> <p>Försvarsinspektören för hälsa och miljö ska därefter följa upp och säkerställa att det vid de verksamheter som påverkar vattenmiljön genomförs de åtgärder som behövs för att följa miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten. Åtgärden ska genomföras i samverkan med berörda länsstyrelser och kommuner. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p> <p>Försvarsinspektören för hälsa och miljö (åtgärd 4) ska inom ramen för sin tillsyn och/eller tillståndsprövning av:</p> <p>a) små avlopp ställa krav på begränsade utsläpp av fosfor och kväve där de behövs för att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas, b) reningsverk och avloppsledningsnät se till att det ställs krav på ökad rening eller på annat sätt minskade utsläpp där det behövs för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p> <p>Kemikalieinspektionen (åtgärd 1) ska tillsynsvägleda länsstyrelser och kommuner samt informera allmänheten om hur kemiska produkter används så att negativ påverkan på vattenmiljön av prioriterade och särskilda förorenande ämnen enligt HVMFS 2013:19 minimeras. Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden ska vara vidtagen senast i juni 2018.</p> <p>Naturvårdsverket (åtgärd 1) ska identifiera behov av ökad tillämpning och ändring av befintliga styrmedel, och utveckla vägledning, i syfte att förbättra förutsättningarna för att minska utsläppen av fosfor, kväve och prioriterade och särskilda förorenande ämnen via avloppsreningsverk och avloppsledningsnät så att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Naturvårdsverket ska också särskilt stödja länsstyrelserna i sitt arbete med tillsynsvägledning till</p>	<p>pågår omfattar sådana åtgärder mot prioriterade ämnen.</p> <p>Flera myndigheter arbetar med att förbättra kunskap och vägledning så att tillämpningen kan bli mer anpassad, effektiv och ändamålsenlig.</p> <p>Inom vattenskyddsområden bör beslutande myndigheter och kommuner meddela föreskrifter med begränsningar av verksamheter och åtgärder som medför risk för utsläpp av prioriterade ämnen.</p>

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
	<p>tillståndsprovning eller anmälan för miljöfarlig verksamhet med utsläpp som kan påverka vattenmiljön på ett betydande sätt. Särskilda krav på tillståndsprovning av verksamheter med hantering av kemiska ämnen som kan påverka vattenmiljön negativt.</p> <p>Miljötillsynsförordningen (2011:13) - tillsynsmyndigheterna ska följa upp och kontrollera så att utsläpp till vattenmiljön följer gällande tillstånd och inte påverkar vattenmiljön på ett negativt sätt.</p> <p>Förordning (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll - verksamhetsutövare ska genom egenkontroll fortlöpande ha kontroll på verksamhetens påverkan på miljön och vid behov vidta försiktighetsmått och skyddsåtgärder för att begränsa sådan påverkan.</p> <p>Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar – krav på miljökonsekvensbeskrivningar för bland annat verksamheter med utsläpp till vatten.</p> <p>4 kap. 8 b § vattenförvaltningsförordningen – miljökvalitetsnormer för kemisk ytvattenstatus är gränsvärdesnormer.</p>	<p>kommunerna. Detta innebär att Naturvårdsverket i sitt strategiska arbete med tillsynsvägledningsplaner och i allt arbete med tillsynsvägledning som berör miljöfarliga verksamheter som påverkar vattenmiljön ska säkerställa att miljökvalitetsnormerna för vatten följas. Åtgärden ska genomföras i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen och andra berörda centrala myndigheter och med länsstyrelser och kommuner. Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden ska påbörjas omgående och sedan genomföras löpande.</p> <p>Naturvårdsverket (åtgärd 2) ska vägleda länsstyrelserna och kommunerna i deras tillsyn, provning och omprovning av miljöfarliga verksamheter i syfte att minska utsläppen till vatten av prioriterade ämnen, särskilda förorenande ämnen och andra ämnen i sådan omfattning att det bidrar till att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan följas. Åtgärden ska genomföras i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen och andra centrala myndigheter, samt med länsstyrelser och kommuner vid behov. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras löpande.</p> <p>Naturvårdsverket (åtgärd 5) ska vägleda länsstyrelserna och kommunerna i deras tillsyn och provning av miljöfarliga verksamheter, i syfte att minska utsläppen till luft av ämnen som påverkar vattenmiljön. Syftet är att tydliggöra hur utsläpp till luft ska bedömas och hanteras i tillsyn och provning för att bidra till en minskad påverkan på vattenmiljön så att miljökvalitetsnormer för vatten ska kunna följas. Ämnen som särskilt ska belysas är förorenande ämnen såsom kväveföreningar och svaveldioxid, kväveföreningar som bidrar till övergödning och prioriterade och särskilda förorenande ämnen. Åtgärden ska bidra till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden ska genomföras löpande.</p> <p>Skogsstyrelsen (åtgärd 1) ska utveckla och prioritera sin tillsyn av skogsbruksåtgärder i anslutning till vattenförekomster så att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. Åtgärden ska genomföras i</p>	

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
	<p>Förordningen (2007:667) om allvarliga miljöskador.</p> <p>Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2013:19)</p> <p>Vattenmyndigheternas föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster i respektive vattendistrikt.</p>	<p>samverkan med berörda länsstyrelser och kommuner. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p> <p>Skogsstyrelsen (åtgärd 2) ska utveckla och prioritera sitt arbete med information, kunskapsförmedling och återkoppling till skogsbruket och vid behov utveckla nya eller förändrade åtgärder på området. Åtgärden behöver särskilt fokusera på att minska tillförseln av näringsämnen, kvicksilver och partiklar till sjöar och vattendrag, upprätthålla skogsmarkens buffertförmåga mot försurning och minska den fysiska påverkan på vattenmiljön. Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden ska genomföras i samråd med länsstyrelserna, Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket och Sveriges geologiska undersökning. Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.</p> <p>Skogsstyrelsen (åtgärd 3) ska förbättra tillämpningen av befintliga åtgärder och/eller föreslå nya åtgärder för ekologiskt funktionella kantzoner mot sjöar och vattendrag för att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten. Åtgärden ska genomföras i samråd med Havs- och vattenmyndigheten och Jordbruksverket. Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 2) ska utöka och prioritera sin tillsyn av</p> <ul style="list-style-type: none"> a) miljöfarliga verksamheter enligt (miljöbalk (MB, 1998:808))9 kap, b) förorenade områden enligt MB 10 kap, c) vattenverksamheter (inklusive nationell plan för vattenkraft) enligt MB 11 kap. <p>Detta ska göras så att tillsyn, omprövning, och prövning, med hänsyn till ett avrinningsområdesperspektiv, inriktas på verksamheter som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte följs, eller riskerar att inte följas. Åtgärden ska medföra att det för sådana verksamheter ställs krav på genomförande av åtgärder som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas. Åtgärden ska genomföras med stöd av de avrinningsområdesvisa åtgärdsplaner som ska utarbetas enligt Länsstyrelsernas åtgärd 1. Åtgärden</p>	

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
		<p>ska, när så är motiverat, genomföras i samverkan med Trafikverket, Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet, Försvarsinspektören för hälsa och miljö och berörda kommuner. Åtgärden ska genomföras kontinuerligt.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 3) ska vidareutveckla sin vägledning och tillsynsvägledning till kommunerna i deras tillsyn, prövning och egenkontrollarbete av:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) miljöfarliga verksamheter enligt (miljöbalk (MB, 1998:808))9 kap. b) förorenade områden enligt MB 10 kap c) djurhållande verksamheter, jordbruks- och trädgårdsföretag enligt MB 12 kap. d) andra verksamheter som påverkar vattenmiljön. <p>Åtgärden ska medföra att det för verksamheter med ovan nämnda påverkan ställs krav på genomförande av åtgärder som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan följas. Åtgärden ska genomföras löpande.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 5) ska prioritera arbetet med långsiktigt skydd av vattentäkter. Länsstyrelserna behöver särskilt:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) förstärka arbetet med inrättande av vattenskyddsområden och förkorta handläggningstiderna vid inrättande av vattenskyddsområden, b) genomföra systematisk och regelbunden tillsyn av vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter, c) inom sin tillsynsvägledning till kommunerna ge råd och stöd i arbetet med att inrätta och bedriva tillsyn i vattenskyddsområden, d) utarbeta regionala vattenförsörjningsplaner i samverkan med kommunerna, e) genom tillsyn, kontrollera att tillståndspliktiga vattenuttag i grund- och ytvatten har tillstånd, särskilt i områden med återkommande vattenbrist. <p>Åtgärden ska genomföras kontinuerligt.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 10) ska prioritera i tillsynen av avhjälpande av föroreningsskador och i ansökningar om statligt stöd i enlighet med Naturvårdsverkets urvalskriterier i den nationella planen för prioritering av</p>	

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
		<p>ansökningar om statligt stöd för avhjälpande av föroreningsskador enligt förordning (2004:100) om avhjälpande av föroreningsskador och statligt stöd för sådant avhjälpande så att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas. Åtgärden ska genomföras kontinuerligt.</p> <p>Kommunerna (åtgärd 1) ska särskilt utöka och prioritera sin tillsyn av</p> <p>a) miljöfarliga verksamheter enligt (miljöbalk (MB, 1998:808))9 kap. b) förorenade områden enligt MB 10 kap. c) jordbruk och annan verksamhet enligt MB 12 kap.</p> <p>Detta innebär att kommunerna ska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • i sin tillsynsplanering, prioritera tillsyn av miljöfarliga verksamheter som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna inte följs eller riskerar att inte följas. • i sin tillsyn av miljöfarliga verksamheter, ställa de krav som behövs där det finns en risk att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av påverkan från den aktuella verksamheten. • i sin tillsyn av förorenade områden, särskilt prioritera och ställa krav på utredningar och åtgärder, så att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas. <p>Kommunen ska därefter följa upp och säkerställa att det vid de verksamheter som påverkar vattenkvaliteten genomförs de åtgärder som behövs för att följa miljö kvalitets-normerna för yt- och grundvatten.</p> <p>Åtgärden ska genomföras kontinuerligt</p> <p>Kommunerna (åtgärd 3) ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen. Kommunerna behöver särskilt:</p> <p>a) anordna erforderligt skydd för allmänna och enskilda dricksvattentäkter, exempelvis i form av vattenskyddsområde, för vattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³ / dygn b) göra en översyn av vattenskyddsområden som inrättats före införandet av (miljöbalk (MB, 1998:808)) (1 januari 1999) och vattenskyddsområden där behov finns att revidera skyddsområdets avgränsningar och tillhörande föreskrifter så att tillräckligt skydd uppnås c) bedriva systematisk och regelbunden tillsyn över vattenskyddsområden</p>	

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
<p>I) Åtgärder för att förebygga och minska effekter av olyckor och incidenter</p>	<p>2 kap miljöbalken – allmänna hänsynsregler om de försiktighetsmått och skyddsåtgärder som ska vidtas vid verksamheter och åtgärder med utsläpp till vatten som kan påverka vattenmiljön negativt.</p> <p>6 kap. miljöbalken – bestämmelser som miljökonsekvensbedömningar för projekt, planer och program</p> <p>26 kap miljöbalken - tillsynsmyndigheterna har ansvar för att dels arbeta förebyggande, dels agera vid olyckstillbud och incidenter som kan förorsaka skada eller olägenhet för miljön.</p> <p>Bestämmelserna om egenkontroll lägger också ett stort ansvar på den som bedriver verksamhet eller vidtar en åtgärd, att både förebygga risken för och minska effekten av olyckor och incidenter.</p> <p>Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.</p> <p>Förordningen (1998:901) om verksamhetsutövers egenkontroll – bestämmelser om rutiner, dokumentation m.m. för att säkerställa att verksamhetsutövare</p>	<p>d) säkerställa att tillståndspliktiga allmänna yt- och grundvattentäkter har tillstånd för vattenuttag.</p> <p>Åtgärden ska genomföras i samarbete med Länsstyrelserna. Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.</p> <p>Havs- och vattenmyndigheten (åtgärd 5) ska utveckla och upprätthålla vägledning för länsstyrelsernas och kommunernas arbete med långsiktigt skydd av dricksvattentäkter. Havs- och vattenmyndigheten behöver särskilt uppdatera och upprätthålla:</p> <p>a) vägledning för inrättande, tillsyn och förvaltning av vattenskyddsområden,</p> <p>b) vägledning kring framtagande och uppdatering av regionala vattenförsörjningsplaner.</p> <p>Åtgärden ska ske i samråd med kommuner, länsstyrelser, Boverket och Sveriges geologiska undersökning. Åtgärden ska genomföras löpande.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 2) ska utöka och prioritera sin tillsyn av</p> <p>a) miljöfarliga verksamheter enligt (miljöbalk (MB, 1998:808)) 9 kap,</p> <p>b) förorenade områden enligt MB 10 kap,</p> <p>c) vattenverksamheter (inklusive nationell plan för vattenkraft) enligt MB 11 kap.</p> <p>Detta ska göras så att tillsyn, omprövning, och prövning, med hänsyn till ett avrinningsområdesperspektiv, inriktas på verksamheter som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte följs, eller riskerar att inte följas. Åtgärden ska medföra att det för sådana verksamheter ställs krav på genomförande av åtgärder som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. Åtgärden ska genomföras med stöd av de avrinningsområdesvisa åtgärdsplaner som ska utarbetas enligt Länsstyrelsernas åtgärd 1. Åtgärden ska, när så är motiverat, genomföras i samverkan med Trafikverket, Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet, Försvarsinspektören för hälsa och miljö och berörda kommuner. Åtgärden ska genomföras kontinuerligt.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 3) ska vidareutveckla sin vägledning och tillsynsvägledning till kommunerna i deras tillsyn, prövning och</p>	<p>Tillsynsmyndigheterna enligt miljöbalken har ansvar för att förebygga och agera vid olyckstillbud vid miljöfarliga verksamheter. Även i övrigt vilar det ett ansvar på tillsynsmyndigheterna att arbeta för att förebygga olyckor och tillbud vid verksamheter inom deras ansvarsområden. Kommunerna kan i sin planläggning, planering och ärendehantering enligt plan- och bygglagen begränsa eller förbjuda verksamheter som vid olyckor och tillbud riskerar spridning av föroreningar. För att säkerställa att miljökvalitetsnormerna för vatten följs är det viktigt att normerna beaktas i den fysiska planeringen inom kommuner samt att myndigheter tar fram råd och vägledningar till kommuner och verksamhetsutövare. Det gäller såväl miljöfarliga verksamheter som vattenverksamheter.</p>

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
	<p>har kontroll över sin verksamhet och dess påverkan på miljön. Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar – krav på miljökonsekvensbeskrivningar för bland annat verksamheter med utsläpp till vatten. Miljötillsynsförordningen (2011:13) - tillsynsmyndigheterna ska följa upp och kontrollera verksamheter och åtgärder som kan medföra risker för negativ påverkan på vattenmiljön. Förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor Livsmedelsverkets föreskrifter om åtgärder mot sabotage och annan skadegörelse riktad mot dricksvatten-anläggningar (LIVSFS:2008:13)</p>	<p>egenkontrollarbete av:</p> <p>a) miljöfarliga verksamheter enligt (miljöbalk (MB, 1998:808)) 9 kap. b) förorenade områden enligt MB 10 kap c) djurhållande verksamheter, jordbruks- och trädgårdsföretag enligt MB 12 kap. d) andra verksamheter som påverkar vattenmiljön.</p> <p>Åtgärden ska medföra att det för verksamheter med ovan nämnda påverkan ställs krav på genomförande av åtgärder som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan följas. Åtgärden ska genomföras löpande.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 5) ska prioritera arbetet med långsiktigt skydd av vattentäkter. Länsstyrelserna behöver särskilt:</p> <p>a) förstärka arbetet med inrättande av vattenskyddsområden och förkorta handläggningstiderna vid inrättande av vattenskyddsområden, b) genomföra systematisk och regelbunden tillsyn av vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter, c) inom sin tillsynsvägledning till kommunerna ge råd och stöd i arbetet med att inrätta och bedriva tillsyn i vattenskyddsområden, d) utarbeta regionala vattenförsörjningsplaner i samverkan med kommunerna, e) genom tillsyn, kontrollera att tillståndspliktiga vattenuttag i grund- och ytvatten har tillstånd, särskilt i områden med återkommande vattenbrist.</p> <p>Åtgärden ska genomföras kontinuerligt.</p> <p>Kommunerna (åtgärd 2) ska särskilt utöka och prioritera sin tillsyn av</p> <p>a) miljöfarliga verksamheter enligt (miljöbalk (MB, 1998:808))9 kap. b) förorenade områden enligt MB 10 kap. c) jordbruk och annan verksamhet enligt MB 12 kap.</p> <p>Detta innebär att kommunerna ska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • i sin tillsynsplanering, prioritera tillsyn av miljöfarliga verksamheter som bidrar till att miljökvalitetsnormerna inte följs eller riskerar att inte följas. • i sin tillsyn av miljöfarliga verksamheter, ställa de krav som behövs där det finns en risk att miljökvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av påverkan från den aktuella verksamheten. 	

Grundläggande åtgärd enligt RDV Artikel 11.3 b-I	Koppling till svensk lagstiftning	Åtgärd i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
		<p>• i sin tillsyn av förorenade områden, särskilt prioritera och ställa krav på utredningar och åtgärder, så att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. Kommunen ska därefter följa upp och säkerställa att det vid de verksamheter som påverkar vattenkvaliteten genomförs de åtgärder som behövs för att följa miljökvalitets-normerna för yt- och grundvatten. Åtgärden ska genomföras kontinuerligt.</p> <p>Kommunerna (åtgärd 3) ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen. Kommunerna behöver särskilt:</p> <p>a) anordna erforderligt skydd för allmänna och enskilda dricksvattentäkter, exempelvis i form av vattenskyddsområde, för vattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³ / dygn</p> <p>b) göra en översyn av vattenskyddsområden som inrättats före införandet av (miljöbalk (MB, 1998:808)) (1 januari 1999) och vattenskyddsområden där behov finns att revidera skyddsområdets avgränsningar och tillhörande föreskrifter så att tillräckligt skydd uppnås</p> <p>c) bedriva systematisk och regelbunden tillsyn över vattenskyddsområden</p> <p>d) säkerställa att tillståndspliktiga allmänna yt- och grundvattentäkter har tillstånd för vattenuttag.</p> <p>Åtgärden ska genomföras i samarbete med Länsstyrelserna. Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.</p>	

Tabell 3. Kompletterande åtgärder enligt artikel 11.4 och åtgärder riktade till myndigheter och kommuner med kort beskrivning samt kompletterande kommentar.

Kompletterande åtgärd enligt RDV Artikel 11.4	Åtgärd riktad till myndighet eller kommun i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
(iii) Ekonomiska eller skattemässiga styrmedel	<p>Naturvårdsverket (åtgärd 3) ska vägleda om hur avhjälpandeåtgärder av förorenade områden bör utföras för att bidra till att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan följas. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras löpande.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 10) ska prioritera i tillsynen av avhjälpande av föroreningssskador och i ansökningar om statligt stöd i enlighet med Naturvårdsverkets urvalskriterier i den nationella planen för prioritering av ansökningar om statligt stöd för avhjälpande av föroreningssskador enligt förordning (2004:100) om avhjälpande av föroreningssskador och statligt stöd för sådant avhjälpande så att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas. Åtgärden ska genomföras kontinuerligt.</p>	<p>Genom miljöbalkens regler om att förorenare/hyttjaren ska betala sin miljö påverkan, och vattentjänstlagens regler om att vattenförsörjning och avloppsvattenhantering ska finansieras genom brukaravgifter (VA-taxa), har Sverige i stort sett kostnadstäckning för miljö påverkan. Subventioner förekommer bara genom EU:s jordbrukspolitik.</p> <p>För efterbehandling av äldre förorenande verksamheter eller aktiviteter där det inte finns någon ansvarig verksamhetsutövare, kommer emellertid staten eller kommunerna att stå för kostnaderna. Genom att myndigheter fördelar bidrag till åtgärder på ett sådant sätt att prioritering görs till områden med påverkan på vatten säkerställs att åtgärder genomförs på rätt plats för att uppfylla miljö kvalitetsnormerna.</p>
(iv) Miljömässiga överenskommelser	<p>Naturvårdsverket (åtgärd 4) ska inom det europeiska luftvårdsarbetet fortsatt verka för att minska depositionen av försurande ämnen såsom kväveföreningar och svaveldioxid och prioriterade och särskilda förorenande ämnen från internationella källor. I arbetet med att ta fram styrmedel och åtgärder inom nationella luftvårdsprogrammet som främst är fokuserat på att minska utsläpp av kväveoxider ska Naturvårdsverket där det är relevant beakta hur utsläppen av prioriterade och särskilda förorenande ämnen, såsom dioxiner, kan reduceras så långt möjligt.</p> <p>Åtgärden ska genomföras i samverkan med Energimyndigheten, Kemikalieinspektionen, Sjöfartsverket, Transportstyrelsen, Jordbruksverket och Länsstyrelserna. Åtgärden bidrar till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras löpande.</p>	<p>Genom att myndigheter arbetar aktivt i olika EU samarbeten och får till miljömässiga överenskommelser, till exempel det europeiska luftvårdsarbetet, kan depositionen av miljöbelastande ämnen från internationella källor minskas.</p>
(v) Utsläppsreglering	<p>Naturvårdsverket (åtgärd 7) ska identifiera behov av och föreslå nya eller utveckla befintliga administrativa styrmedel för en hållbar dagvattenhantering.</p> <p>Naturvårdsverket ska även utarbeta tillsynsvägledning avseende en hållbar dagvattenhantering till länsstyrelser och kommuner. Tillsynsvägledning ska genomföras i samverkan med Boverket, Havs- och vattenmyndigheten och Sveriges geologiska undersökning. Åtgärden ska genomföras löpande.</p>	<p>Utsläpp via dagvatten till vattenmiljöerna utgör en betydande påverkan på många vattenförekomster, och det behövs både nya metoder och ökad kunskap om hur sådan påverkan kan minskas på ett kostnadseffektivt och samhällsekonomiskt motiverat sätt.</p>

Kompletterande åtgärd enligt RDV Artikel 11.4	Åtgärd riktad till myndighet eller kommun i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
	<p>Kommunerna (åtgärd 5) ska upprätta eller revidera plan för dricksvatten, spillvatten och dagvatten (VA-plan) och genomföra åtgärder i enlighet med planen så att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan följas. Denna ska bland annat innehålla:</p> <p>a) en beskrivning hur vattenförekomsternas status kan komma att påverkas av vatten- och avloppshantering i kommunen</p> <p>b) en riskanalys för de vattenförekomster som riskerar att inte följa miljökvalitetsnormerna</p> <p>Samverkan ska ske med berörd länsstyrelse. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p>	
(xiii) Återställande projekt	<p>Havs- och vattenmyndigheten (åtgärd 2) ska vägleda och fortbilda länsstyrelser och kommuner i deras kalkningsverksamhet och prioriteringar av densamma, med utgångspunkt i den nationella kalkningsplanen. Kalkningsverksamheten ska planeras så att hänsyn tas till miljökvalitetsnormerna för vatten, och möjligheten att uppnå god ekologisk status ska utgöra en prioriteringsgrund. Åtgärden ska genomföras löpande.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 11) ska inom ramen för de regionala åtgärdsplanerna för kalkning planera kalkningsverksamheten så att hänsyn tas till miljökvalitetsnormerna för vatten, och möjligheten att uppnå god ekologisk status ska utgöra en prioriteringsgrund. Åtgärden ska genomföras kontinuerligt.</p>	
(xv) Kunskapshöjande projekt	<p>Boverket (åtgärd 1) ska vägleda kommuner, länsstyrelser och berörda regioner om fysisk planering enligt plan- och bygglagen, i syfte att följa miljökvalitetsnormer för vatten.</p> <p>Boverket behöver särskilt följa upp och vid behov utveckla vägledning och stöd:</p> <p>a) till kommuner och berörda regioner om tillämpningen av miljökvalitetsnormer för vatten i detalj-, översikts- och regionplanering,</p> <p>b) till länsstyrelser om samråd kring föreslagna planer och tillsyn av detaljplaner och områdesbestämmelser för tillämpning av miljökvalitetsnormer för vatten,</p> <p>c) till kommuner kring hanteringen av mellankommunala frågor för att ta hänsyn till avrinningsområdesperspektivet, inklusive om hur vattenförsörjningsplaner och annat planeringsunderlag kan användas vid fysisk planering.</p> <p>Åtgärden ska genomföras i samverkan med länsstyrelserna och centrala myndigheter med ansvar inom relevanta sak- eller förvaltningsområden. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras löpande.</p>	<p>Det är viktigt att myndigheter kontinuerligt arbetar med kunskapshöjande projekt och vägledning för att öka medvetandet om påverkan från olika verksamheter på vattenmiljön, planering och åtgärder. En ökad kunskap och förståelse leder till att branscher och allmänhet visar större miljöhänsyn vilket leder till minskad påverkan på vattenmiljöer så att miljökvalitetsnormerna för vatten följs. Myndigheter, länsstyrelser och kommuner arbetar löpande med vägledning, rådgivning, information och andra kompetens- och kunskapshöjande projekt.</p>

Kompletterande åtgärd enligt RDV Artikel 11.4	Åtgärd riktad till myndighet eller kommun i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
	<p>Jordbruksverket (åtgärd 1) ska utveckla kompetensutvecklings- och rådgivningsverksamheten riktad till jordbruks- och trädgårdsföretag, för att minska näringsläckage till områden där det finns risk att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte följs på grund av sådan påverkan. Jordbruksverket behöver också verka för att öka kännedomen om tillgängliga stödformer för miljöåtgärder. Åtgärden ska genomföras i samverkan med länsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten.</p> <p>Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras löpande.</p> <p>Jordbruksverket (åtgärd 2) ska utveckla kompetensutvecklings- och rådgivningsverksamheten, för att minska påverkan från användning av växtskyddsmedel i områden där det finns risk att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte följs på grund av sådan påverkan. Åtgärden ska genomföras i samverkan med länsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras löpande.</p> <p>Jordbruksverket (åtgärd 3) ska utveckla kompetensutvecklings- och rådgivningsverksamhet för att minska negativ påverkan från vattenverksamhet i jordbrukslandskapet, såsom markavvattning, underhåll av markavvattningsanläggningar, uttag av bevattningsvatten och anläggning av dammar och våtmarker. Åtgärden ska även inkludera påverkan från sura sulfatjordar. Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att miljökvalitetsnormer för vatten följs. Åtgärden ska genomföras i samverkan med länsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras löpande.</p> <p>Läkemedelsverket (åtgärd 1) ska arbeta för att minska risken för negativ påverkan från läkemedelssubstanser på vattenmiljön, med fokus på särskilda förorenande ämnen, som påverkar förutsättningarna för att följa miljökvalitetsnormerna för vatten. Åtgärden ska genomföras i samverkan med berörda myndigheter. Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.</p> <p>Naturvårdsverket (åtgärd 9) ska utreda och föreslå och/eller besluta om ett ändamålsenligt system för informationsförsörjning för att samla in, förvara och tillhandahålla sådana uppgifter och annan information om utsläpp och spill av PFOS/PFAS till vatten som krävs för att kunna bedöma vilka förebyggande och förbättrande åtgärder som behövs för att minska påverkan från</p>	

Kompletterande åtgärd enligt RDV Artikel 11.4	Åtgärd riktad till myndighet eller kommun i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
	<p>PFOS/PFAS på vattenmiljön. Informationsförsörjning ska avse information om både direkta och indirekta utsläpp till yt- och grundvatten, som kan medföra en betydande påverkan på tillståndet i vattenmiljön och är av relevans för åtgärdsarbetet. Åtgärden ska genomföras i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten och Sveriges geologiska undersökning och bör också inkludera samverkan med Försvarsinspektören för hälsa och miljö, Kemikalieinspektionen och länsstyrelserna. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras så att ett ändamålsenligt system för informations-försörjning avseende utsläpp och spill av PFOS/PFAS till vattenmiljön kan finnas på plats senast 2024.</p> <p>Statens geotekniska institut (åtgärd 1) ska ta fram kunskapsunderlag och kontinuerligt utvärdera metoder för sanering av mark förorenad av tributyltenn (TBT) och vägleda kring detta. Åtgärden ska genomföras i samverkan med Naturvårdsverket. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomförs kontinuerligt.</p> <p>Skogsstyrelsen (åtgärd 2) ska utveckla och prioritera sitt arbete med information, kunskapsförmedling och återkoppling till skogsbruket och vid behov utveckla nya eller förändrade åtgärder på området. Åtgärden behöver särskilt fokusera på att minska tillförseln av näringsämnen, kvicksilver och partiklar till sjöar och vattendrag, upprätthålla skogsmarkens buffertförmåga mot försurning och minska den fysiska påverkan på vattenmiljön. Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.</p> <p>Åtgärden ska genomföras i samråd med länsstyrelserna, Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket och Sveriges geologiska undersökning.</p> <p>Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.</p> <p>Sveriges geologiska undersökning (åtgärd 1) ska utveckla rådgivning och handledning till berörda myndigheter för att minimera miljöbelastning från sur sulfatjord så att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden ska genomföras i samverkan med Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen, Jordbruksverket och Länsstyrelserna. Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.</p>	

Kompletterande åtgärd enligt RDV Artikel 11.4	Åtgärd riktad till myndighet eller kommun i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
<p>(xvii) Övriga relevanta åtgärder</p>	<p>Trafikverket (åtgärd 1) ska fortsätta utveckla och tillhandahålla kunskapsunderlag och information om möjligheten att minska vägars och järnvägars påverkan på vattenmiljön, så att miljö kvalitetsnormen för vatten kan följas. Detta ska ske inom Trafikverkets egen organisation, till övriga väg- och banhållare och till entreprenörer som genomför kontroll, underhåll, ombyggnad och nyanläggning av vägar. Åtgärden ska:</p> <p>a) minst omfatta väg- och järnväg över eller i anslutning till vatten, som medför hydromorfologisk påverkan på vattenmiljön, till exempel i form av vandringshinder för fisk och andra vattenlevande organismer eller påverkan på vattenmiljöernas form och flöde och ekologiska funktioner</p> <p>b) förebygga för att minska olycksrisker och mildra effekterna för vattenmiljön vid sådana olyckor,</p> <p>c) minska påverkan på vattenmiljön från väg- och järnvägsavvattning, saltning och användning av bekämpningsmedel.</p> <p>Åtgärden ska genomföras i samverkan med berörda länsstyrelser och centrala myndigheter inom avrinningsområdet. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p> <p>Alla centrala myndigheter, länsstyrelser, regioner och kommuner som omfattas av detta åtgärdsprogram (åtgärd 1) ska, inom sina respektive ansvarsområden, planera för att genomföra sina åtgärder i åtgärdsprogrammet på ett strukturerat och integrerat sätt i den ordinarie verksamheten, i syfte att följa miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten. Berörda myndigheter ska även i så stor utsträckning som möjligt samverka med varandra i syfte att åstadkomma en ändamålsenlig och strukturerad planering för åtgärdsprogrammets genomförande, samt för att tillgodose att avrinningsområdesperspektivet beaktas där så är viktigt. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras löpande.</p> <p>Alla myndigheter, regioner och kommuner (åtgärd 2) som omfattas av detta åtgärdsprogram ska senast i februari varje år, med början 2022, rapportera till Vattenmyndigheten vilka åtgärder som genomförts under föregående kalenderår i syfte att säkerställa att miljö kvalitetsnormerna för vatten inom myndighetens eller kommunens verksamhetsområde kan följas. Utvecklingen av rapporteringen görs i samverkan med Vattenmyndigheten.</p> <p>Havs- och vattenmyndigheten (åtgärd 4) ska ta fram en nationell strategi för restaureringsåtgärder med avseende på flottledsskadade vatten som saknar ansvarig verksamhetsutövare. Åtgärden ska genomföras, så att den bidrar till att de åtgärder vidtas, som behövs, så att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.</p>	<p>Rapporteringen från ansvariga myndigheter och kommuner genomförs årligen och följer upp åtgärdsprogrammet vilket leder till en adaptiv vattenförvaltning. För att säkerställa att miljö kvalitetsnormerna för vatten följs är det viktigt att myndigheter och kommuner arbetar med planer, vägledning och samverkan med berörda parter för att minska påverkan på vattenmiljöer och få till åtgärder där det finns risk att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av sådan påverkan.</p>

Kompletterande åtgärd enligt RDV Artikel 11.4	Åtgärd riktad till myndighet eller kommun i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
	<p>Åtgärden ska genomföras i samverkan med länsstyrelserna och Riksantikvarieämbetet. Åtgärden ska vara genomförd senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.</p> <p>Havs- och vattenmyndigheten (åtgärd 6) ska i sitt arbete med att motverka invasiva främmande arter i vattenmiljöer ta fram:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) metodkatalog för bekämpning av akvatiska arter som har en sådan påverkan att miljökvalitetsnormerna för vatten inte följs eller riskerar att inte kunna följas, b) hanteringsprogram för prioriterade akvatiska invasiva främmande arter, c) övervakningsprogram för invasiva främmande arter i vattenmiljöer så att vattenförvaltningens behov beaktas. <p>Åtgärden ska genomföras, så att den bidrar till att de åtgärder vidtas, som behövs, så att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden ska genomföras i samråd med länsstyrelserna. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p> <p>Havs- och vattenmyndigheten (åtgärd 7) ska inom ramen för stödet Lokala Vattenvårdsprojekt (LOVA) förbättra kunskapen om åtgärders effektivitet på lokal nivå och implementera denna kunskap i arbetet med LOVA. Syftet med åtgärden är att underlätta och förbättra planering, effektberäkning och kostnadseffektivitet i det lokala åtgärdsarbetet. Havs- och vattenmyndigheten ska verka för att kostnadseffektiva åtgärder mot extern och intern näringsbelastning prioriteras, så att miljökvalitetsnormer för vatten följs. Åtgärden ska genomföras i samverkan med Jordbruksverket, för att tillgodose att LOVA kompletterar stöden i den gemensamma jordbrukspolitiken, och Naturvårdsverket, för att tillgodose att LOVA kompletterar LONA, och i samverkan med länsstyrelserna. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p> <p>Havs- och vattenmyndigheten (åtgärd 9) ska behålla och vidareutveckla sin stödfunktion för det lokala åtgärdsarbete mot övergödning som bedrivs genom åtgärdssamordnare. Havs- och vattenmyndigheten ska även fortsatt verka för att bredda uppdraget för åtgärdssamordnarna så att ekologisk status tas hänsyn till i sin helhet. Åtgärden ska bidra till att miljökvalitetsnormer för vatten följs. Åtgärden ska genomföras i samverkan med Jordbruksverket, Lantbrukarnas riksförbund, vattenmyndigheterna och länsstyrelserna. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p>	

Kompletterande åtgärd enligt RDV Artikel 11.4	Åtgärd riktad till myndighet eller kommun i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
	<p>Jordbruksverket (åtgärd 4) ska inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken och andra eventuella anslag prioritera nedanstående åtgärder i jordbrukslandskapet och aktivt verka för ett ökat genomförande av dessa åtgärder i samverkan med länsstyrelser, rådgivare, åtgärdssamordnare och lantbrukare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strukturkalkning • Kalkfilterdike • Anpassad skyddszon • Skyddszon • Fosfordamm/Våtmark • Tvåstegsdike • Vårbearbetning • Fånggröda <p>Åtgärden ska bidra till att miljö kvalitetsnormer för vatten följs. Åtgärden ska genomföras i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten, för att tillgodose att den gemensamma jordbrukspolitiken kompletterar stöden i LOVA, och Naturvårdsverket, för att tillgodose att den gemensamma jordbrukspolitiken kompletterar LONA, och i samverkan med länsstyrelserna. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p> <p>Jordbruksverket (åtgärd 5) ska utreda prioriterade styrmedel för åtgärder mot fysisk påverkan i jordbrukslandskapet för att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten. Detta inkluderar anläggande av kantzoner med träd och buskar mot sjöar och vattendrag, och biotopvårdande åtgärder i vattendragsfåran och svämplanet. Åtgärden ska genomföras i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten, Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket och vattenmyndigheterna. Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 1) ska genomföra en sektorsövergripande vattenplanering med en helhetssyn utifrån ett avrinningsområdesperspektiv. Vattenplaneringen ska ha fokus på de vattenförekomster där det behövs åtgärder för att miljö kvalitetsnormerna ska kunna följas. Den sektorsövergripande vattenplaneringen ska säkerställa att miljö kvalitetsnormerna beaktas i alla tillämpliga delar av länsstyrelsens verksamhet. I följande planer ska vattenplaneringen kunna tillämpas:</p>	

Kompletterande åtgärd enligt RDV Artikel 11.4	Åtgärd riktad till myndighet eller kommun i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
	<p>a) tillsynsplan och behovsutredning för miljöfarlig verksamhet, förorenade områden, jordbruk och vattenverksamhet (inklusive arbete med den nationella planen för omprövning av vattenkraft),</p> <p>b) plan för samverkan med Trafikverket, Försvarinspektören för hälsa och miljö, kommunerna och andra aktörer om de åtgärder som dessa behöver vidta för att öka vandringsbarheten för fisk och andra vattenlevande organismer vid vägpassager över vatten,</p> <p>c) tillsynsvägledningsplan till kommunerna om miljöfarlig verksamhet och förorenade områden,</p> <p>d) regional vattenförsörjningsplan,</p> <p>e) plan för rådgivning och information om växtnäring och växtskyddsmedel,</p> <p>f) plan för vägledning av kommunernas översiktsplanering,</p> <p>g) prioriteringslista för sanering av förorenade områden,</p> <p>h) regional åtgärdsplan för kalkning,</p> <p>i) plan för ersättning inom ramen för gemensamma jordbrukspolitiken för 2021 och framåt,</p> <p>j) plan för prioritering av stöd till lokala vattenvårdsprojekt (LOVA) inklusive internbelastning och</p> <p>k) plan för skydd och restaurering av kustnära marina miljöer.</p> <p>Åtgärden ska genomföras i samverkan med berörda centrala myndigheter och kommuner.</p> <p>Åtgärden ska påbörjas omgående och ska sedan uppdateras kontinuerligt.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 6) ska prioritera och utveckla sin informations- och rådgivningsverksamhet för att minska växtnäringsförluster och förluster av växtskyddsmedel till yt- och grundvattenförekomster där det finns en risk för att miljökvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av sådan påverkan. Informationsinsatser behövs till de verksamheter som inte täcks in av pågående rådgivning. Länsstyrelserna ska även på regional nivå stödja det lokala åtgärdsarbete mot övergödning som bedrivs genom åtgärdssamordnare. Åtgärden ska genomföras i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten och Jordbruksverket. Åtgärden ska genomföras kontinuerligt.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 7) ska vägleda regioner och kommunerna vid region-, översikts- och detaljplanering så att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas.</p> <p>Länsstyrelserna behöver särskilt bevaka att:</p> <p>a) det framgår av översiktsplanen hur miljökvalitetsnormerna för vatten kommer att följas,</p>	

Kompletterande åtgärd enligt RDV Artikel 11.4	Åtgärd riktad till myndighet eller kommun i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
	<p>b) prioritering av åtgärder på kommunal nivå görs utifrån aktuella regionala eller mellankommunala planeringsunderlag för naturresurser samt planeringsunderlag för skydd och restaurering av kustnära miljöer,</p> <p>c) kommunerna i sin detaljplanering har använt aktuellt och relevant underlag från Vatteninformationssystem Sverige (VISS).</p> <p>Åtgärden ska genomföras i samverkan med Boverket. Åtgärden ska genomföras kontinuerligt.</p> <p>Kommunerna (åtgärd 4) ska inom sin myndighetsutövning genomföra översikts- och detaljplanering samt prövning och tillsyn enligt (plan- och bygglag (PBL, 2010:900)), på ett sådant sätt att det bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan följas.</p> <p>Kommunerna ska särskilt:</p> <p>a) tydliggöra att miljö kvalitetsnormerna för vatten är bindande och ska därmed ligga till grund för planer och beslut,</p> <p>b) bevaka att lokala prioriteringar enligt översiktsplanen följer de aktuella planeringsunderlagen på lokal, regional och nationell nivå inklusive skydd och restaurering av kustnära miljöer på ett sådant sätt att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas,</p> <p>c) bevaka att de regionala vattenförsörjningsplanerna inarbetas i översiktsplanen</p> <p>Åtgärden ska så långt som möjligt hänvisa till Vatteninformationssystem Sverige (VISS), som planeringsunderlag.</p> <p>Åtgärden behöver genomföras i samråd med länsstyrelserna. Åtgärden bör även samverkas med berörda kommuner inom avrinningsområdet. Kontinuerlig samverkan med Boverket är också viktigt. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p> <p>Länsstyrelserna (åtgärd 12) ska prioritera skydd av kustnära marina miljöer för att åstadkomma ett ekologiskt representativt, sammanhängande och funktionellt nätverk, så att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Länsstyrelserna ska även prioritera restaureringar av kustnära miljöer, som planeras enligt den nationella samordnade åtgärdsstrategin mot fysisk påverkan och för biologisk återställning i kustvattenmiljön, så att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden ska genomföras i samarbete med berörda kommuner och när så är motiverat, genomföras i samverkan med Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p>	

Kompletterande åtgärd enligt RDV Artikel 11.4	Åtgärd riktad till myndighet eller kommun i Åtgärdsprogram 2021–2027	Kompletterande kommentar
	<p>Region Stockholm och Region Skåne ska ta fram en regionplan och genomföra sin regionplanering enligt plan- och bygglag (PBL, 2010:900) så att det bidrar till att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan följas.</p> <p>Regionen behöver särskilt:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) tydliggöra miljökvalitetsnormerna för vatten som en planeringsförutsättning. b) verka för att regionala prioriteringar enligt regionplanen följer de aktuella planeringsunderlagen på lokal, regional och nationell nivå på ett sådant sätt att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. <p>Åtgärden ska så långt som möjligt hänvisa till Vatteninformationssystem Sverige (VISS) som planeringsunderlag. Åtgärden behöver genomföras med ett avrinningsområdesperspektiv och i samråd med berörda Länsstyrelser och kommuner inom regionen. Kontinuerlig samverkan med Boverket är också viktigt. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p> <p>Kommunerna (åtgärd 5) ska upprätta eller revidera plan för dricksvatten, spillvatten och dagvatten (VA-plan) och genomföra åtgärder i enlighet med planen så att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan följas. Denna ska bland annat innehålla:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) en beskrivning hur vattenförekomsternas status kan komma att påverkas av vatten- och avloppshanteringen i kommunen b) en riskanalys för de vattenförekomster som riskerar att inte följa miljökvalitetsnormerna <p>Samverkan ska ske med berörd länsstyrelse. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.</p> <p>Kommunerna (åtgärd 6) ska verka för att minska utsläppen av dioxiner och dioxinlika föreningar från småskalig förbränning. Åtgärden ska genomföras i samverkan med Naturvårdsverket, Energimyndigheten och länsstyrelserna. Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden ska genomföras kontinuerligt.</p>	